

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1163) 1972 GEGUŽES - MAY 18

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Lietuva universitete

Naujoji išeivija, sovietinio teroro ir okupacijos išblokštą iš savosios tėvynės Lietuvos, pagrindinę savo veiklą, ypač pradžioje, sutelkė politinėje srityje. Jai rūpėjo ir teberūpi pirmoje eilėje tautos laisvės ir nepriklausomybės atgavimas. Tai natūralus, spontaniškas ryštas, kuriam buvo ir tebėra skiriamas pagrindinis dėmesys. Nėra abejonės, kad jis būtinas. Jeigu šiame fronte savo uždavinio neatliks patys lietuviai, tai niekas kitas už juos neatliks. Bet antra vertus neužmirština, kad politinė sritis nėra vienintelis frontas, kad likiminėje kovoje nemažiau lemia ir kultūrinis. Pastarasis nėra taip aiškiai regimas, bet jis turi gilią šaknis. Imkime pvz. mokslinę sritį, liečiančią istoriją, geografiją, sociologiją, literatūrą ir panašius mokslus. Juk į juos atsiremia ir praktinė politinė veikla. Jei nebūtų istorikų, geografų, sociologų ir t.t., tai mūsų politinė veikla būtų labai seklė, neturinti gilesnės atramos ir negalinti rasti savo kelio. Dėlto labai svarbu turėti ne tik politikų, bet ir kultūrininkų bei mokslininkų. Tenka pasidžiaugti, kad baltiečiai mokslininkai gerai suprato savo paskirtį ir susibūrė į specialią draugiją "Association for the Advancement of Baltic Studies". Ji apima estus, latvius ir lietuvius. Ši draugija rengia mokslines konferencijas ir skatina pavienius asmenis domėtis Baltijos kraštų problemomis moksliniu požiūriu. Tuo būdu ir politiniai klausimai įgyja savo gelmę. Tiesa, čia jie netenka savo kaitros, bet randa daug daugiau šviesos, kuri nemažiau reikalinga problemoms spręsti. Ramioje mokslinėje atmosferoje ir karštieji klausimai lengviau randa sprendimo galimybes.

Minėtoji baltiečių mokslinė draugija š.m. gegužės 11-14 d.d. Toronte surengė jau trečią konferenciją. Pirmoji įvyko Marylando universitete, antroji Kalifornijoje — St. Jose kolegijoje. Tuo būdu jau išvartyta gana netrumpa vaga. Jos dėka paruošta daug mokslinių rašinių, atlikta mokslinių tyrinėjimų ir paskelbta anglų kalba. Vien torontieškieji konferencijoj skaitė apie 80 mokslinių pranešimų, kurie bus išleisti atskiru leidiniu. Tai reikšmingas mokslinis turtas. Daugelio pranešėjų yra atlikta tyrinėjamojo darbo, kuris turi savo svorį ir tarptautinėje plotmėje. Čia glūdi ypatinga baltiečių mokslinių pastangų reikšmė. Kalbantis kraštų problemos yra gyvos mokslinėje srityje, ypač tarptautinėje, tol jos bus gyvos ir politinėje arenoje. Mūsų mokslininkai, keldami Lietuvos, Latvijos ir Estijos problemas moksliniu požiūriu, netiesiogiai prisideda ir prie bendros laisvės kovos. Kai mūsų kraštų vardai, istorija ir apamai visos kitos problemos skamba universitetų auditorijose, netiesiogiai kelia akademinio jaunimo domesį ir politinius dabarties aspektus. Dar daugiau — visa tai padeda mūsų akademiniams jaunimui identifikuotis su savoja tauta, atrasti ją universitetuose ir išsinešti gyvenimui. Tikrai didelę paslaugą savo tautos atlieka baltiečiai mokslininkai visame pasaulyje. Jie išveda jų istoriją, jų kultūrą ir tarptautinę areną ir tuo būdu pralaužia izoliaciją, kuri gresia mažom tautom. Jie parodo pastarųjų vertę tarptautinėje pasaulio mozaikoje ir atkreipia dėmesį į savitą jų spindėjimą.

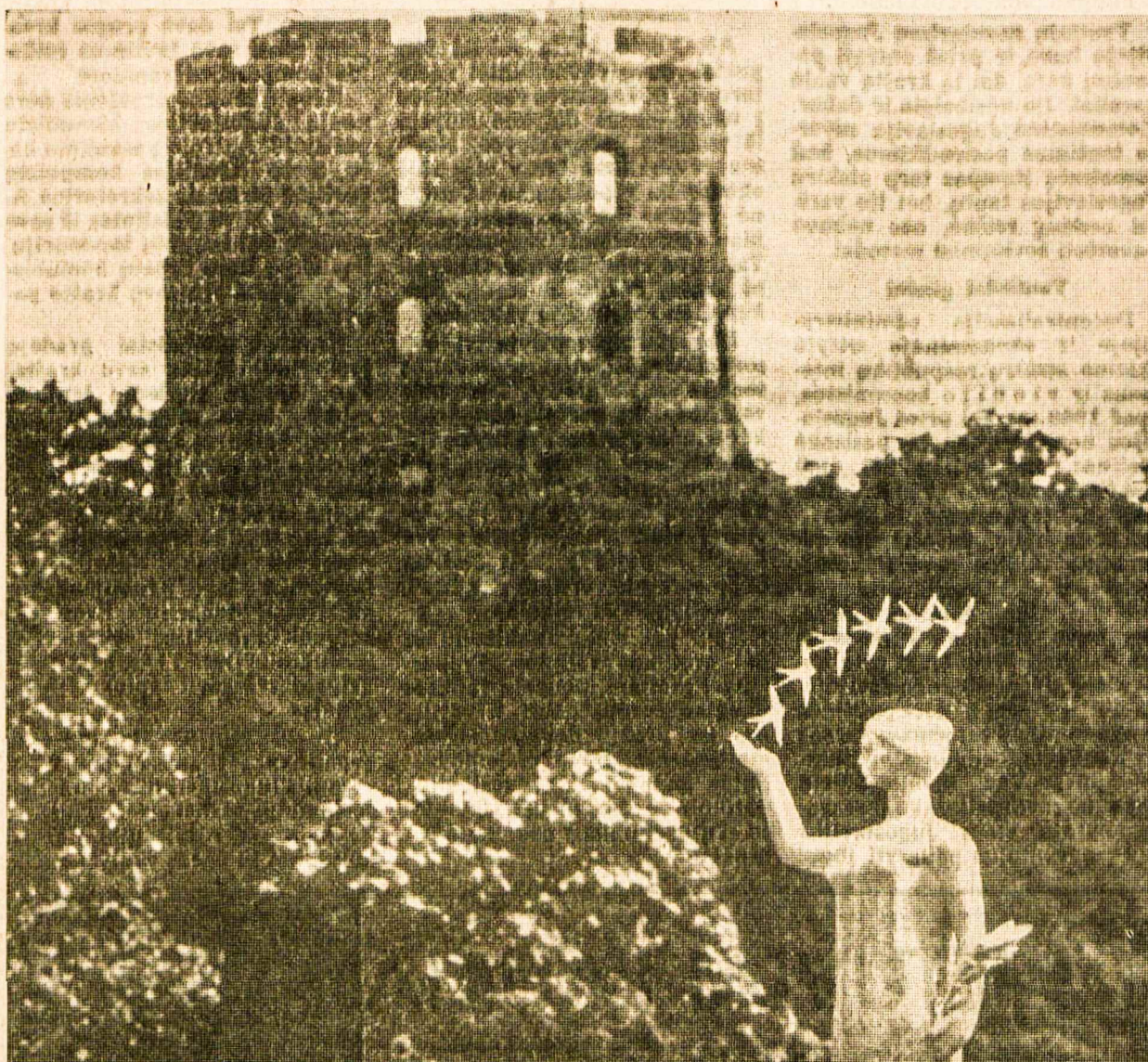
Malonu ypač girdėti Lietuvos vardą universiteto auditorijose, ypač iš kitataučių lūpų. Gražus jos tautiečių pastangų įvertinimas kelia pasididžiavimą. Vienas tokių balsų šioje baltiečių konferencijoje buvo esto Ivar Ivask paskaita apie baltiečių išeivių literatūrą per pastaruosius 25 metus. Jis konstatavo, kad ir tarptautiniu mastu jie sukūrė pasigėrėtiną vertybę. Pirmoje vietoje jis pastatė lietuvius su jų enciklopedija (36 tomų), su jų poezija ir vertimais į anglų kalbą. Malonu taipgi buvo konstatuoti dalyvavimą visos eilės žymiųjų lietuvių profesorių, dirbančių Amerikos universitetuose ir besireiškiančių baltistikos srityje. Tektų linkėti, kad jų eilės būtų gausesnės ir kad jaunimas stipriau domėtųsi lietuviškumu. Ypač to reikėtų laukti iš Kanados lietuvių jaunimo, kuris šiuo metu labai jau yra palinkęs į grynai duonos mokslus. Nedaug mūsų jaunimo buvo matyti ir šioje baltistikos konferencijoje. Galimas dalykas, kad ir bendroji mūsų nuotaika nebuvo tam labai palanki. Lietuvių inteligentijos Toronte netruksta, tačiau jos dalyvavimas tokioje reikšmingoje konferencijoje buvo labai ribotas. Estų ir latvių persvara dalyvių skaičiuje buvo gana ryški. Žinoma, masinio dalyvavimo niekas ir nelaukė, tačiau galima buvo tikėtis didesnio mūsų kultūrininkų domesio, nes šalia labai specialių paskaitų buvo priemonių ir platesnei visuomenei. Lietuvių dalyvavimą žymiai sustiprino amerikiečiai — ne tik paskaitininkai, bet ir šiaip kultūrininkai. Tuo būdu Lietuvos pozicija Toronte universitete buvo ir šį kartą atlaikyta. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

PARLAMENTO RINKIMINIS MEDUS

Finansų ministeris J. Turner federaciniam parlamentui pateikė naująjį biudžetą su keliais esminiais pakeitimais, kurie liudija artėjančius rinkimus ir valdančios liberalų partijos pastangas pagerinti sumenkėjusį prestižą. Bene tiksliausiai šį biudžetą apibūdino "The Toronto Sun" die n r a š t i s, pavadindamas jį "Rinkimų medumi". Vyriausybė prisiminė \$80 į mėnesį gaunančių pensininkus ir ryžosi jų pensiją padidinti 3,6% nuo š. m. sausio 1 d., t.y. \$2.88. Nuo tos pačios dienos padidino sulauks ir tie asmenys, kurie pensijas gaudo su garantuoto atlyginimo priedu. Tokių mėnesinės pensijos padidinamos viengungiam \$15, vyrai ir žmona — \$30. Viengungiai dabar gaus \$150 į mėnesį, vedusieji — \$285. Įvedamas \$50 atleidimas nuo pajamų mokesčio studentų tėvams už kiekvieną jų studijų mėnesį. Akliesiems, praradusiems darbingumą ir pensininkams metinis specialus atleidimas nuo pajamų mokesčio padidinamas iki \$1.000. Nuo 1973 m. sausio 1 d. pajamų mokesčio bendrovėms sumažinamas beveik 10% iki 40%. Numaty-

ta ir keletas kitų palengvinimų, turinčių tikslą skatinti nedarbo sumažinimą ir, žinoma, gauti iš bendrojo finansinės paramos liberalų partijos rinkiminiam vajui. Išsiaiškinti, kaip seniai siūlė opozicinių partijų vadai, pasisakydami prieš premjero P. E. Trudeau vyriausybės kovą su infliacija, dėl kurios per griežtų priemonių buvo susilaukta rekordinio bedarbių skaičiaus. Toronto šiukšlių surinkėjų, gatvių valytojų, kanalizacijos ir vandentiekio darbininkų mėnesį trukusį streiką užbaigė Ontario darbo ministerio F. Guindon pasiūlymus padidinti atlyginimą 8% už šiuos metus ir tęsti derybas dėl sekančių metų atlyginimo padidino. Jeigu per pusę mėnesio miesto taryba ir unija šiuo klausimu nepasieks nutarimo, tada sprendimą padarys arbitras. Unija sekančiam mėnesiui reikalauja 7% algų padidinimo, bet greičiausiai turės pasitenkinti menkesniu. Ši kompromisai unijos nariai patvirtino labai menku 1.104.102 balsų santykiu. Toronto parkuose per mėnesį laiko susitelkę apie 150. (Nukelta į 6-tą psl.)

Gedimino pilis Vilniuje pavasario nuotraukoje. Ant jo plevėsuoja sovietinė vėliava. Žemiau — dail. Juozo Mikėno skulptūra "Pirmosios kregždės", kuri 1967 m. buvo išstatyta pasaulinėje parodoje Montrealy vien su rusiškais įrašais ir panaudota sovietinei propagandai

Jaunimo problemos suvažiavime

Kanados lietuvių katalikų atstovų suvažiavimas • Komisijų pranešimai • Tikinčiosios Lietuvos Diena • Rinkimai • Dailės paroda • Simpoziumas • Išvados

Gegužės 6 d. Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose susirinko Kanados lietuvių katalikų atstovai, deleguoti parapijų, kapelionų, organizacijų ir institucijų. Registracijos sąrašas rodė 58 atstovus ir 5 svečius. Pastarųjų skaičius žymiai pakilo popietinėje sesijoje, kai registracija nebebuvo rūpinamasi. Suvažiavimą pradėjo KLK Centro pirm. dr. J. Sungaila, pabrėždamas, kad Kanados lietuviams, šalia tautinės veiklos, rūpi moraliniai bei religiniai reikalai. Jiems puoselėti buvo įsteigtas KLK Centras, suaukęs jau antį suvažiavimą. Pirmininkas trumpai apibūdino Centro struktūrą ir atliktus pagrindinius darbus. Pirmiausiai Centras prisistatė Kanados "vyskupams kaip Lithuanian Canadian Catholic Council ir yra jiems žinomas kaip lietuvių katalikų atstovybė Kanadoje. Nėkartą Centrai teko krepintis į vyskupus ivairiais reikalais, informuoti juos apie religijos būklę Lietuvoje, prašyti moralinės paramos.

Lietuviškas kryžius

Vienas stambesnių Centro projektų — Lietuvos kankinių kryžius Midlande. Dabartinis medinis kryžius, baigias savo dienas, buvo pastatytas buvusios Kanados Lietuvių Katalikų Federacijos. Centras ryžosi toje pačioje vietoje pastatyti naują kryžių iš pastovesnės medžiagos — geležies ir specialios plastmasės, atlaikančios didelį šaltį ir karštį. Projekta paruošė dail. Tel. Valius. Tas projektas buvo išstatytas salėje, ir visi joo gėrėjosi. Statyba atsisie apie \$5000. Pradinė suma \$1500 jau įmokejo šios parapijos: Toronto Prisikėlimo, Sv. Jono Kr. ir Hamiltono Aušros Vartų. Vėliau bus renkamos aukos visoje Kanadoje, nes tai visų lietuvių religinis simbolis, kalbas gausiems Midlando lankytojams, nes tai Kanados kankinių šventovė. Naujojo kryžiaus šventinimas numatomas ši rudenį — Darbo šventės savaitgalyje.

Komisijų pranešimai

Centro darbai vyksta daugiausia komisijose, kurioms pavestos atitinkamos sritys. Apie planavimo komisijos darbus kalbėjo jos pirm. dr. J. Sungaila. Nuo jos priklauso veiklos planavimas ir laikada vykdymas. Daugiausia jos iniciatyva buvo surengta 1971 m. studijų diena, skirta lietuviškos parapijos problemoms svarstyti. Taip

pat šios komisijos darbas buvo ir antrojo suvažiavimo paruošimas. Apie veiklą jaunimo komisijos, kuriai pirmininkavo V. Kolyčius, jam nesant pranešimą padarė K. Manglicas. Jis pabrėžė gerus komisijos norus, bandymą praversti anketa ir dar nesurastą veiklos kelią. Kun. Pr. Gaida pranešė apie informacijos komisijos veiklą, kurioje daugiausia reiškėsi kun. J. Staškus. Ši komisija informavo lietuvių spaudą apie KLK Centro darbus, rūpinosi religinės informacijos sklaidimu, paskleidė kun. A. Šeškevičiaus ir kun. J. Zdebskio teismines kalbas anglų spaudoje, taip pat okupuotos Lietuvos kunigų pareiškimą. Kaikurie kanadiečių laikraščiai apie tai gana išsamiai rašė, bet buvo ir tokių, kurie nesidomėjo. Kun. A. Prakapas, OFM, informavo apie liturginės komisijos darbus. Per savo veiklos laikotarpį ji paruošė specialius švenčių Mišių tekstus, suprojektavo liturginius drabužius tautiniais motyvais, nutarė multiplikuoti kun. K. Žitkaus eilutuos kryžiaus kelius. Bendram giedojimui skatinti ji buvo užsimečiusi paruošti giesmyną, bet susilaukė sužinojusi, kad jis ruošiamas V. Vokietijoje. Apie rinkliavas religinei šalpai kalbėjo kun. P. Azubalis, pranešdamas, kad šiais metais surinkta parapijose bei kapelionijose \$2260. Pagaliau išd. K. Manglicas painformavo apie išdą, kuris turtingumui nepasizymį.

Diskusijos

Šį kartą diskusijų temperatūra buvo gana žema — niekas nesikarščiavo. Buvo tik apgalvesta, kad nevisos Centro komisijos veikė. Pagineidaut, kad būtų suaktyvintos jaunimo ir knygų platinimo komisijos. Svarstyta Tikinčiosios Lietuvos

Sėkminga baltistikos konferencija

Gegužės 11-14 dienomis į Toronto universiteto auditorijas rinkosi gana gausi publika dalyvauti trečiojo baltistikos konferencijoj. Tai bene pirmas toks atvejis šio universiteto istorijoj — ištisas tris dienas jo auditorijose vyravo baltistikos temos ir jų paruošėjai bei klausytojai. Paskutinę dieną registracijos sąrašai rodė 460 registruotų dalyvių. Dalis buvo ir neregistruoti. Iš viso tad jų buvo apie 500. Tai gausiausia konferencija iš visų buvusių. Ją organizavo "Association for Advancement of Baltic Studies". Paskaitų buvo apie 80 įvairiose sekcijose.

Dienos data, nes neviesiems pirmasis kovo sekmadienis yra primintinas. Balsų dauguma nusprendė datos nekeisti, bet rinkliavos nebūtinai turi būti siejamos su tuo sekmadieniu. Kun. J. Bertašius iš Winnipeg'o iškėlė Vakarų Kanados lietuvių padėti, atkreipdamas suvažiavimo dėmesį į jų izoliaciją ir į jos pasekmes. Savo minčiai pailiustruoją jis pateikė Winnipeg'o parapijos statistiką. 1958 — 1971 metų laikotarpyje pakrikštiję 82 kūdikiai, kurių 49 gimė mišrios šeimos, 33 — grynai lietuviškos. Pirmąją Komuniją priėmė 57, kurių 19 iš m. šeimų, 38 — lietuvių. Sutaukta 28 poros, kurių 23 mišrios, 5 — lietuvių. Mirė 44, kurių 6 iš m. šeimų, 38 — iš lietuvių. Jo nuomone, tokioje būklėje yra būtina ir anglų kalba pamaldose.

Rinkimai

Nominacijų komisija (kun. P. Barius, OFM, kun. J. Staškus, K. Manglicas) pateikė iš anksto paruoštą kandidatų sąrašą — 15 asmenų — ir pasiūlė dar įrašyti daugiau kandidatų. Suvažiavimas betgi 26 balsais prieš 18 pasisakė už priėmimą pateikto sąrašo en bloc. Tuo būdu į Centrą išrinkti: kun. P. Azubalis, kun. P. Barius, OFM, kun. Pr. Gaida, sesuo Ignė Marijonaitė, J. Kšivickis, A. Kuolienė, Almis Kuolas, K. Manglicas, dr. Br. Povilaitis, kun. A. Prakapas, OFM, R. Sakalaite, kun. J. Staškus, dr. J. Sungaila, mons. dr. J. Tadarauškas, I. Zemaitienė.

Dailės paroda

Centro pakviesti, dail. Tel. Valius ir K. Manglicas surengė religinės dailės parodą Toronte Prisikėlimo par. Parodų salėje. Buvo išstatyti šių dailininkų (Nukelta į 6-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

VISUS SEPTYNIS SIAURUS VIETNAMO UOSTUS UZBLOKAVO amerikiečių iš lėktuvų su paraištais nuleistos minos, nors iš tikrųjų karo medžiaga lig šiol buvo pristatoma tik per Haifongo uostą. Prieš blokados pradžią jame buvo 36 Sovietų Sąjungos, Lenkijos, Kubos bei kitų komunistinių kraštų laivai, kurių tik 5 spėjo išplaukti iš Haifongo. Keturi šio penketuko laivai buvo sovietų. Per Haifongo uostą S. Vietnamas gaudavo 75% karinių reikmenų — 200.000 tonų kiekvieną mėnesį. Kiti 25% S. Vietnamą pasiekdavo dviem geležinkelio linijom iš komunistinės Kinijos. Pakeliui į Haifongą yra keliolika laivų, kurie greičiausiai bus nukreipti į komunistinės Kinijos Chianchiango ir Peihai uostus, esančius arčiausiai S. Vietnamo. Tokiu atveju jų krovinių pervežimas sudarys nemažą problemą, nes JAV aviacija bombarduoja S. Vietnamo geležinkelio linijas Kinijos pasienyje ir jau yra sunaikinusi pagrindinius tiltus. Prez. R. Niksonas Tonkino įlankoje sutelkė 60 karo laivų, kurių patrankos apšaudė Haifongą, o dabar šaudo ir karinius taikinius abiejų Vietnamų pakrantėse. Iš Hanojaus Saigona grįžęs kanadiečių D. Jackson, Vietnamo tarptautinės kontrolės komisijos narys, teigia, kad didžioji Hanojaus gyventojų dalis jau evakuota ir kad amerikiečių bombos S. Vietnamo sostinei yra padariusios didelės žalos. Pradėdamas uostų blokadą, prez. R. Niksonas žadėjo ją atšaukti tik tada, kai S. Vietnamas sutiks priimti tarptautinės komisijos prižiūrimas karo paliaubas ir paleis iš nelaisvės amerikiečius. Tokiu atveju visa amerikiečių kariuomenė per keturis mėnesius būtų atitraukta iš P. Vietnamo. Komunistų partizanai ir S. Vietnamo kariuomenės daliniai tęsia ofensyvą, kurios pagrindiniai taikiniai, atrodo, yra Hue miestas šiaurinėje dalyje ir provincinė An Loc sostinė netoli Saigono. Šiuo metu kautynių intensyvumas nėra sumažėjęs, bet blokadą gali priversti komunistus tautai patrinkų sviedinius ir tankams skirtą kurą, jeigu ofensyva neatneš greito laimėjimo.

SVELNI REAKCIJA

Blokados paskelbimas galėjo baigtis prez. R. Niksono kelionės į Sovietų Sąjungą atšaukimu ar bent jos atidėjimu, bet susilaukė Kremliaus vadų palyginti švelnios reakcijos. Jie pasmerkė blokadą kaip tarptautinių įstatymų laužymą, tačiau jokio ultimatumo Vašingtonui neįteikė. Nors iki prez. R. Niksono vizito gegužės 22 d. teliko nepilna savaitė, pasirošimai tešiami. Baltuosiuose Rūmuose žurnalistų fotoaparatais šypsojosi prez. R. Niksoną aplankęs Sovietų Sąjungos užsienio prekybos ministeris N. Patolicėvas su ambasadoriumi A. Dobryninu. Galimas dalykas, Kremliaus vadams labiau už Vietnamą rūpi Europos saugumo konferencija, kuriai sušaukti yra būtinas prez. R. Niksono pritarimas. V. Vokietijos sutarčių su Maskva ir Varšuva ratifikavimas, vis dar įstrigęs Bonnos federaciniam parlamente. Blokadą pasmerkė komunistinės Kinijos premjeras Ču En-lai, taip pat vengdamas didesnių grasinimų. Aštriosios kritikos prez. R. Niksonas susilaukė namie, kur blokadą ir karo suintensyvimą 29:14 balsų santykiu pasmerkė demokratų partijos senatoriai ir kur įvairiuose miestuose vykusiose demonstracijose jau yra suimta beveik 3.000.

SUTARČIŲ PROBLEMA

V. Vokietijos federacinis parlamentas, krikščionių demokratų opozicijos paprašytas, Bonnos sutarčių su Maskva ratifikavimo antrąjį balsavimą atidėjo šį savaitę. Kadangi užtikrintos balsų daugumos neturi nei kanclerio W. Brandto koalicija, nei krikščionių demokratų vado R. Barzel opozicija, prie sutarčių norima pridėti 10 punktų visoms partijoms primintą rezoliuciją, kuri pabrėžtų, kad minėtos sutartys neprieštarauja Vokietijos sąjungumui, taikos konferencijai ir pokarinių sienų pakeitimui. Sovietų Sąjungos ambasadorius V. Falinas davė sutikimą tokiai rezoliucijai, bet tai dar nereiškia, kad vokiečių priimtos rezoliucijos turės laikytis Maskva, nes ji nėra abiejų pusių pasirašytų sutarčių papildas. Bonnoje V. Vokietijos užsienio reikalų ministras E. Bahr ir jo kolega iš R. Vokietijos M. Kohl pabrėžė savo iniciatus ant pirmosios sutarties tarp abiejų Vokietijų. Jos tiks-

las — palengvinti susisiekimą tarp abiejų kraštų, leisti V. Vokietijos piliečiams keltis kartus per metus lankytis R. Vokietijoje, o pastarosios gyventojams — V. Vokietijoje svarbiais šeimoms reikalais. Ši sutartis praverėtų duris lig šiol visiškai izoliuotiems R. Vokietijos gyventojams, bet ją pasirašyti bus galima tik tada, kai Bonna ratifikuos sutartis su Maskva ir Varšuva. Kitais žodžiais tariant, naujoji abiejų Vokietijų sutartis yra suktas spaudimas kanclerio W. Brandto opozicijai ratifikuoti Maskvos ir Varšuvos sutartis.

RINKIMAI ITALIJOJE

Italijos parlamento ir senato rinkimus laimėjo premjeras G. Andreotti krikščionys demokratai, nežymiai padidinę savo atstovų skaičių ir užsitikrinę naujos koalicinės vyriausybės sudarymą. Didžiausia staigmena šiuose rinkimuose buvo G. Almirante vadovaujamų naujųjų fašistų beveik dvigubai pakilęs populiarumas, davęs jiems 26 atstovus senate ir 56 atstovus parlamente. Atrodo, už fašistus balsavo nuolatinė netvarka ir didėjančiu nusikaltimų skaičiumi nusivylę rinkėjai. E. Berlinguer vadovaujami komunistai šį kartą prarado beveik 2% balsų fašistams. Krikščionys demokratai dabar galėję lengvai sudaryti pajėgią koalicinę vyriausybę su fašistais, jeigu būtų atsisakę lygiuolinio fašistų ir komunistų boikoto. Krikščionių demokratų vadovybė yra viešai įsipareigojusi vengti koalicijos su tom dviem partijom. Atrodo, Italijos vėl laukia su kairiosiom partijom sudaryta labai nepastovi krikščionių demokratų koalicija, nors šį kartą socialistus galbūt šiek tiek apramins didėjanči fašizmo grėsmė. Skelbti rinkimus priverstė socialistų reikalavimas duoti didesnę vaidmenį komunistams.

DRAMA TEL AVIVE

Keturi arabai, pagrobę belgų orinio susisiekimo bendrovės "Sabena" lėktuvą su 90 keleivių ir 10 įgulos narių, Tel Avivo tarptautiniam Lyddos aerodromui juos bandė iškeisti į 100 Izraelyje kalinamų arabų. Tarpininkais buvo pakviesti tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovai. Izraelis betgi pasirinko jėgos principą. Krašto apsaugos ministerio gen. M. Dayan parinkti parašutinininkai, vaidindami aerodromo technikus, įsiveržė į lėktuvą su automatiniais ginklais. Susišaudyme žuvo du lėktuvo pagrobėjų vyrai, viena jų taktininkė buvo sunkiai sužeista, kita suimta. Lūdniausia, kad susišaudyme buvo sužeisti net 5 keleiviai, du — sunkiai. Tarptautinis Raudonasis Kryžius dabar kaltina Izraelį apgaule, šios organizacijos vado išniekinimu, nes įsiveržimo metu jos atstovai dar vedė derybas su lėktuvą pagrobusiais arabais.

LEDAS MARSE

Amerikiečiai mokslininkai, studijuodami erdvėlaivio "Mariner IX" atstusius Marso nuotraukas, nustatė, kad šios planetos pietinį asigalį dengia 2.000 mylių platumo ledo juosta, kuri padidėja žiemos mėnesiais ir sumažėja vasarą. Ledas yra susilalęs vandens ir grynančio dioksido.

SUĖME UKRAINIETI

Pagrindžio pranešimu iš Sovietų Sąjungos, balandžio 17 d. KGB agentai Kieve suėmė ukrainietį literatūros kritiką Ivaną Dziubą. Suėmimas yra susietas su pastaruoju metu stiprinta akcija prieš Ukrainos tautiškumą. I. Dziuba jau buvo suimtas sausio mėnesį, bet paleistas po 10 valandų tardymo.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai" žiedaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerimui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuodžiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368-6813

LIETUVOS TIKINČIŲJŲ ŠAUKSMAS

"T2" 18 nr. paskelbėm tekstą Lietuvos katalikų memorandumą Sovietų Sąjungos gener. sekretoriui L. Brežnevui. Čia spausdiname tekstą memorandumo Jungtinių Tautų gener. sekretoriui Kurtui Waldheimui ir priedą prie jau anksčiau spausdinto memorandumo L. Brežnevui. Šie pastarieji tekstai versti iš rusų kalbos ELTOS. Red.

Ponui Kurt Waldheimui, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui Lietuvos Katalikų

KREIPIMASIS

Turėdami galvoje, kad Lietuva Jungtinių Tautų Organizacijoje savo atstovybės neturi, mes, Lietuvos katalikai, naudodamiesi atitinkamais kanalais, turime kreiptis į Tamstą, Pone Generalini Sekretorių.

Mūsų kreipimasi iššaukė tai, kad mūsų respublikos tikintieji negali pasinaudoti Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos 18 str. išdėstytais teisėmis. Tuo pagrindu mūsų kunigai, tikinčiųjų grupės ir atskiri katalikai atvejų atvejais yra kreipęsi į Sovietų Sąjungos aukščiausius valstybinius organus, reikalaujanti padaryti galą tikinčiųjų teisių pažeidimui. Į sovietų valdžią buvo nukreipta keletas tikinčiųjų peticijų: 1971 m. rugsėjo mėnesį pasiūstas 2000 asmenų pasirašytas Prienų katalikų pareiškimas; 1971 m. spalio mėnesį pasiūstas 1190 asmenų pasirašytas Alytaus rajono Santaikos parapijos tikinčiųjų pareiškimas; 1971 m. gruodžio mėnesį pasiūstas Raseinių rajono Girkalnio parapijos 1344 parapijiečių pareiškimas. Visi šie pareiškimai buvo nukreipti į SSSR įvairias aukščiausias institucijas, bet nė viena iš jų neatsiuntė oficialaus atsakymo, nors valstybinės įstaigos į piliečių pareiškimus mėnesio būvyje privalo atsakyti. Neoficialus atsakymas (į tuos pareiškimus) pasireiškė sustiprintomis represijomis tikinčiųjų atžvilgiu.

Visos Lietuvos katalikai memorandumu Sovietų Sąjungos komunistų partijos generaliniam sekretoriui p. Brežnevui ryžosi sovietinei vadovybei pririnti savo bėties padėti, bet sovietų milicijos ir KGB organai grasinimais, suėmimais ir geležiniais antrankiais masinį parašų rinkimą nutraukė.

A + A

Mykolui Pranckūnui

mirus, jo žmonai AGOTAI nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Liudas ir Lina Einikiai

A + A

Mykolui Pranckūnui

mirus, jo žmonai AGOTAI PRANCKŪNIENEI nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Juozas Petronis

Vytautas Montvilas

KAS UŽ LIETUVĄ KOVOJA, TAS Į LIETUVIŲ FONDĄ STOJA!

MOHAWK

FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANCERTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Jugoslavija yra komunistinė ir diktatorinė valstybė, nors jos diktatūra skiriasi nuo sovietų. Jugoslavija stengiasi išugdyti nepriklausomą komunizmą (Problems of Communism 1972. I.).

Per pastarjį dešimtmetį Jugoslavijoje buvo padaryta kaikiurių pakeitimų valdymo srityje. Patys komunistai pasiūlė vyriausybei daryti partijoje ir ekonominėje srityje reformų. Buvo atleisti varžtai centrinio plano srityje, sumažino partijos kontrolę, padidino laisvę. 1971 m. Jugoslavijos komunistų lyga — YLC padarė 1963 m. konstitucijų pakeitimų, kurie duoda daugiau laisvės 6 respublikom ir 2 autonominėms provincijoms.

Tautinių nesutarimų Jugoslavijoje buvo ir prieš antrąjį pasaulinį karą, kai ta kraštą valdė karaliai. Jie nesibaigia ir dabar. Komunistinė Jugoslavija suvaržė tautinius pasireiškimus, kad sumažintų įtampas tarp atskirų Jugoslavijos tautų, bet tie varžtai nedaug reikšė, nes buvo pavartoti sovietiniai metodai.

Tautiniai ginčai

Decentralizacija administracijoje ir ekonominėje srityje skatino atskirų respublikų interesus ir viešųjų komunistų, ypač 1948 m., kai prieš Jugoslavijos nepriklausomybę pasisakė Stalinas. Bet vėliau vėl ėmė reikštis tautinis pradai. Kai 1950 m. įvykusiame Jugoslavijos kompartijos suvažiavime federacinė valdžia buvo reikalaujama paremti atsilikusias respublikas, išliko tautinis ginčas, nes buvo žiūrima, kuri tauta yra daugiau prisidėjusi prie komunizmo įvedimo Jugoslavijoje. Tautiniai ginčai palietė politinę ir ekonomines reformas. Serbas A. Rankovis, saugumo viršininkas, kuris YLC turėjo didelę įtaką ir savo šalininkų persvarą, norėjo visus Jugoslavijos tautų gyventojus padaryti jugo-

Tautinis klausimas Jugoslavijoje

slavais su serbų dominavimu.

1966 m. Rankovičiaus įtaka YLC susilpnėjo, ir jis pats turėjo pasitraukti iš partijos bei valdžios. Liberaliniai komunistai nusprendė duoti daugiau laisvės respublikoms ir autonominėms provincijoms, kad jos pačios išsirinktų kandidatus į centrinių partijos komitetą. Tuo buvo susilpnintas centrinis komitetas, nes kiekvienos respublikos atstovai gynė savo krašto reikalus. Sunku buvo padaryti norimus sprendimus balsavimu keliu. Ypač stipriai reikšėsi kroatų ir slovenai.

Ekonominiai ginčai

Ašis, apie kurią sukosi visi ginčai, buvo ekonominiai nesutarimai, nes atskiros respublikos ir ekonominis dalykus žiūrėjo iš vietinės perspektyvos. Nevistos respublikos buvo vienodos ekonominiu pajėgumu. Centrinė valdžia norėjo padėti silpniau stovinčiom respublikom. Tai buvo vykdoma per valstybinį banką, bet ir šis turėjo sunkumų su respublikų valdžiom.

Ekonominėje srityje vyravo serbai. Jugoslavijos ir Serbijos sostinė — Belgradas. Centrinės valdžios dėka Serbija ekonomiškai laikėsi geriau. Pvz serbų firma "General Export" gavo savo lėktuvų liniją, o kroatų — ne. Ta serbų bendrovė yra investavusi į viešbučius, kurie yra Kroatijos pajūryje. Kroatų tai laikė serbų išveržimu į jų krašto ekonominius reikalus.

Taip pat išliko nesklaidumų dėl svetimos valiutos. Proporcijai skaitant, užsienio valiutos daugiau turėtų gauti Kroatija, nes jos prekių daugiau išvežama užsienin. Daug užsienio valiutos gaunama iš Jugoslavijos darbininkų, dirbančių užsieniuose. Tų darbininkų dauguma yra kroatų.

J. VAICELIONAS**Nesutarimai partijoje**

1968 m. Slovenijos vyriausybė griežtai reagojo, kad iš tautinių fondų nieko nebuvo skirta Slovenijos atstatymui. Po kroatų komunistų partija nugalėjo Belgradą taip vadinamoj "Zanko byloj". M. Zanko, kroatų komunistų partijos nuolatinis atstovas YLC ir federaciniame seime, "Borba" laikraštyje paskelbė keletą straipsnių, kritikuojančių kroatų nacionalizmą. Vienų iškilimų metu Zanko buvo pakviestas į Zagrebą, Kroatijos sostinę, ir pašalintas iš abiejų pareigų. Tai davė progos kroatams ginti savo tautinius reikalus kompartijos rėmuose.

Kroatų tautinė problema nėra nauja Jugoslavijos komunistų partijoje. Antrojo pasaulinio karo metu Kroatijos komunistų partijos pirmasis sekretorius A. Hebrang buvo pašalintas iš savo pareigų dėl tautinių tendencijų. Bet ir po karo kroatų komunistų dauguma yra savo krašto patriotai.

Kroatų komunistai pradėjo švelnesnę taktiką savo krašte. Pradžioje jų studentų tautinis sąjūdis buvo smerkiamas, bet vėliau kaikiurių žymių komunistų dėka jis buvo įteisintas. Buvo leista ir "Matica Hrvatska" kultūrinė draugija, kuri yra žinoma kaip tautinė organizacija. Pamerktoji daina "Naša lipjea Domovina" tapo Kroatijos himnu. Net ir dabartinis Kroatijos komunistų partijos sekretorius ir Jugoslavijos YLC narys M. Tripalo yra savo tautos reikalų gynėjas.

Kroatų tautinės tendencijos nepatinka serbams, kurie nori vyrauti Jugoslavijoje. Nors Jugoslavijoje serbai nėra okupantai, kaip pvz. rusai kituose kraštuose, bet jų noras valdyti Jugos-

slavią labai ryškus. Dėlto didžiausia trintis vyksta tarp serbų ir kroatų.

Yra nesutarimų ir tarp kitų Jugoslavijos tautų. Albanų mažuma reikalauja autonomijos ir didesnės paramos. Makedončiai nesutaria su Bosnijos-Hercegovina valdžia dėl mahometonų. Turkų mažuma nepatenkinta albanais, kurie per žmonių surašymą darė spaudimą turkams. Serbai ir montenegrinai nesutaria dėl Njegos mauzolejaus atstatymo Lovceno kalne. Tremtinių grupės išplėtė teroro veiksmus prieš Jugoslavijos institucijas užsienyje.

Tie visi nesutarimai labai paveikė nuotaikas Jugoslavijoje. Jie dar labiau padidėtų, jei Tito pasitrauktų iš savo pagrindinių pareigų: prezidento, ministro pirmininko ir ginkluotų pajėgų vadovo.

Konstituciniai pakeitimai

Jugoslavijos komunistų lyga 1969 m. savo kongrese patvirtino kolektyvinės vadovybės principą. 1970 m. Tito, gal veikiamas kroatų ir slovenų pasipriešinimo federacinei vyriausybei, savo įpėdinių paskyrė Ed. Kardelj, kurs buvo partijos sekretorium ir gynė Jugoslavijos vienybę. Tai nepatiko kroatams ir slovenams, nes jie matė federacinės valdžios stiprėjimą respublikų sąskaiton. Įpėdinystės klausimas tapo neišnarplojamas, surištas su respublikų politiniais ginčiais.

1970 m. Jugoslavija pergyveno konstitucinę ir politinę krizę. Kroatų ir slovenų komunistai įtikino, kad jų respublikos bus apsaugotos, jei federacinės valdžios galia bus perkelta į respublikų valdžias ir išdalinai fondai ir bankai. Federacinė valdžia čia žiūrėjo nacionalizma. Tito pranešė, kad ateityje bus ne kolektyvinė prezidentūra, o, pagal 1963 m. konstituciją, vieno asmens. Išliko reikalas peržiūrėti kolektyvinės prezidentūros ir federacinės sistemos keitimo procedūrą. Serbai taip pat reikalavo, kad ekonominiai reikalai būtų padalinti tarp federacinės valdžios ir respublikų. Tie visi reikalai buvo svarstomi federaciniame seime ir padaryti konstituciniai pakeitimai.

1. Pagal naujus nuostatus, respublikos ir autonominės provincijos dalyvaus federacinės valdžios darbuose, ypač socialiniuose reikaluose, užsienio politiko-

je, prekybos, muitų, valstybinių mokesčių bei paramos atsilikušioms respublikoms reikaluose.

2. Federacinė valdžia turi galią daryti sprendimus be respublikų pritarimo valstybės saugumo, užsienio politikos, ekonominių ryšių su užsienio kraštais ir Jugoslavijos piliečių užsienyje atvejais.

3. Į Jugoslavijos federacinės pajamas įeina muitai ir mokesčiai už administracinį patarnavimą. Pagrindinius mokesčius federacinė valdžia gauna iš respublikų ir autonominių provincijų.

4. Prezidentūra yra "super-executive" institucija. Ją sudaro po 3 narius iš respublikų ir po 2 — iš autonominių provincijų. Jie toje įstaigoje dirba po penkerius metus. Dabartinis prez. Tito yra tos institucijos pirmininkas iki savo pasitraukimo ar mirties. Po jo tos institucijos pirmininkas bus renkamas vienerių metų laikotarpiui. Jo galia ir atsakomybė ribota.

Respublikos laikomos Jugoslavijos valdžios vieningumo raktu. Jos per savo atstovus turi galią kontroliuoti federacinę valdžią administracijoj, vykdomojoj taryboje ir prezidentūroje. Respublikos gali blokuoti federacinės valdžios veiksmus ekonominėje srityje, kurie yra priešingi jų interesams, ypač jei tą darbą gali atlikti pačios respublikos.

Buvo padaryta ir daugiau konstitucinių pakeitimų, nors jie nevisus patenkino. Pvz. Kroatijos kompartija nepatenkinta, kad federacinės vyriausybės saugumo policija persekioja kroatų, gyvenančius užsienyje. Tai, esą, Kroatijos, o ne Jugoslavijos reikalas. Bet kroatams teko nusileisti, nes toks nuostatas buvo priimtas YLC suvažiavime.

Baigiant

Jugoslavija turi problemų ne tik su savo respublikomis, bet ir kitų. Padarytieji pakeitimai sušvelnino tautines įtampas, bet ne ar ilgam? Tautinius reikalus sunku užliūliuoti.

Kroatijos kompartija buvo apvalyta nuo nacionalistų, bet ir dabartinis Kroatijos kompartijos vadas M. Tripalo yra pajėgus ginti savo tautinius reikalus Y. L. C. Jugoslavija nėra aštrus tautų kalėjimas, nes vada! gali ginti savo tautų reikalus. Tokių dalykų nėra sovietinėje imperijoje, — tenai rusai ir kitų tautų okupantai.

A + A

Kun. Vincentas Rudzinskas

Šių metų gegužės 1 d. po ilgos ir sunkios ligos Londone, Ont., Sv. Juozapo ligoninėje, baigdamas 71 metus, mirė kun. Vincentas Rudzinskas. Gimęs 1901 m. liepos 26 d. Lukšių kaime, Šiaulių valsčiuje. Lietuvoje yra likęs velionies brolis Petras Rudzinskas ir sesuo Augustina Rudzinskaitė-Juozapaitienė.

Nuliūdę giminės ir draugai

MYLIMAI MAMYTEI

A + A Onai Plioplienei

mirus, sūnus — ALBINĄ, VYTAUTĄ, dr. VALENTINĄ, jų šeimas ir visus artimuosius skausmo valandoje nuoširdžiausiai užjaučiame —

E. A. Underiai

E. R. Draudvilai

S. A. Petraičiai

A + A

Mykolui Pranckūnui

mirus, jo žmonai AGOTAI reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

P. P. Juteliai

A + A

Viktorui Bričkui

mirus, liūdesio valandoje jo broliui ALOYZUI ir šeimai reiškiamė gilią užuojautą —

A. K. Gontai

N. Mickevičienė

K. K. Kaminskai

B. J. Aukštaičiai

MAMYTEI mirus Lietuvoje,

A. TUMAIČIUI ir jo šeimai reiškiamė nuoširdžią užuojautą —

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

LIETUVIAI LAUKIA KARO

ALBINAS GRAŽIONAS

(Tęsinys iš praėjo numerio)

KAIP SIEKTI TIKSLO

Laisvės tautos niekas vel tui nesuteikia. Tautos už jas kovoja nesigailėdamos jokių aukų. Nors ir nevisados laimi, bet nuo savo idealo neatsisako, nežiūrint, kaip ta kova bebūtų ilga ir kokių beprasieitų patirti smūgių pakelyje ir išsilaisvinimą.

Lietuvių tauta neteko valstybinės laisvės, bet niekas negali nuginčyti jai teisės laisvę atgauti ir už jos atgavimą kovoti.

Likusioji užsieniuose Lietuvos diplomatiija ir užsienų lietuvių organizacijos deda ir dės toliau visas pastangas Lietuvos atstatymo idėją nuolat palaikyti ir kelti užsieniuose visur, kur tik įmanoma. Bet diplomatinį pastangų neužtenka. Pasakytina dar daugiau — jos tėra pagalbinės. Jei pati tauta už savo laisvę nekovotų, mažai būtų jos iš viso vertinamos kaip realios pastangos laisvei atgauti bei savo valstybei atstatyti. Tad lemiaciniojo faktoriui Lietuvai išsilaisvinti tenka skaityti kovos frontą Tėvynėje.

Taip pat būtų klaidinga manyti, kad tegalime atstatyti savo valstybę vien svetima pagalba ir kad todėl nebūtų prasmės aukoti mūsų tautos geriausių sūnus nelygioje kovoje su galin-gesniu priešu. Šitokia galvosena yra saloninių politikų ypatybė, kurie niekad negali apsispręsti. Lietuva, atstatyta svetimomis rankomis, mums nebūtų miela. Be to, jos niekas mums neatstytų, jei patys nesimsime jos atstatyti. Pagalba mums, mažai tautai, yra reikalinga ir būtina, bet tik kaip pagalba. Visą gi kovos našta turime pasiminti ant savo pečių. Juo pajėgsime jos daugiau pakelti, juo daugiau įgysimė svorio santykių tarp mūsų siekiamo tikslo ir pagalbos, kuria siekiame pasinaudoti. Ta pagalba, dėka susidedančioms Europos Rytuose aplinkybėms, ateina mums visai natūraliai, tik mokiame ją racionaliai savo interesu išnaudoti. Numatomomis sąlygomis ją geriausiai išnaudosime, jei, lemiančiam momentui atėjus, patys stversimės ginklo — paimeime krašto valdymą patys, bet nelauksime, kad mums kas iš šalies padarytų tokią malonę.

Tad atkingumas, pasiryžimas nesigailėti jokių aukų ir stverimas ginklo bei aktyvi kova su priešu, yra tas kelias, kuriuo tenka pasukti, kad atgavus Lietuvai valstybinį savistovumą ir laisvę...

Ginkluotas susikirtimas tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos, kaip jau buvo nurodyta II-me skirs-

nelyje, greitai bresta ir darosi neišvengiamas. Yra labai rimtų davinų, kad jis jau gali įvykti net artimoje ateityje. Tai reiškia, kad artėja ir mums nepaprasta proga nuo sovietiškosios okupacijos pasiliuosuoti. Prie to ruošiasi visos tautos, rusų raudonojo imperializmo pavergtosios, pvz. ukrainiečiai, baltų, kaukazo tautos ir mūsų likimo draugės — latvių ir estų tautos. Vokietija, kiek yra žinoma, ruošiasi prezentuoti Europos Rytuose, kaip sakyti tautų išsilaisvinimą, t. y. užsibrėžusi Sov. Rusiją suskaldyti į eilę valstybių, Vokietijos globojamų. Tautos, kurios linksta su ja dėtis, atsidaro perspektyva su kurti sau geresnę ateitį. Toms gi, kurios priešintųsi, gresia vokiečių kardas. Tokiomis sąlygomis visos sakytos tautos nė neturi kito pasirinkimo, kaip eiti keliu, kurį diktuoja joms momento aplinkybės.

Lietuvos atstatymo atžvilgiu tenka remtis sekančiais eventualumais:

1. Pavyksta susitarti su Vokietija iš anksto dėl Lietuvos vyriausybės sudarymo ir tuo pat Lietuvos suverenumo bent formalus atstatymo.

2. Dėl vyriausybės sudarymo susitarti nepavyksta, bet pavyksta pagrobti faktinį krašto valdymą, teisingiau pasakius — krašto valdymo aparatą, pasinaudojant interregnumo momentu, kuris trumpam laikui susidarytų Lietuvoje, kai vokiečių kariuomenė žygiuos pirmyn, o rusų raudonoji armija trauksis.

3. Lietuvos vyriausybė paskelbiama Lietuvoje revoliuciniu būdu pasekoje įvykusio sukilimo.

4. Lietuvos vyriausybė sudaroma post factum, susitarant su vokiečiais, kai kraštas jau būtų vokiečių kariuomenės užimtas bei nuo bolševikų paliuosuos.

Pirmam eventualumui, kuris mums būtų palankiausias, įvykdyti daroma visa, kas tik įmanoma. Yra pagrindo vilčiai, kad gal pavyks su vokiečių politiką sprendžiančiais faktoriais susitarti. Kol kas betgi tai nėra tikras dalykas, nes vokiečiai laikosi didelio atsargumo. Ar bus leista mums sudaryti, kaip norime, savo vyriausybę iš anksto, tatau greičiausia paaiškės tik paskutiniu momentu, t. y. prieš pat vokiečių kariuomenės žygį prieš raudonąją armiją, arba faktinai jam jau prasidėjus.

Antisris eventualumas yra jau paaiškėjęs tiek, jog galima tvirtinti, kad galėsime sudaryti krašto valdymo aparatą iš savo žmonių. To pageidauja net pa-

tys vokiečiai ir nesiruošia daryti kliūčių, kad, pasinaudodami interregnumo momentu, patys užimtume visas įstaigas, įmones ir t. t.

Tretysis eventualumas kiltų tik tada, jei susitarti su vokiečiais iš anksto dėl vyriausybės sudarymo nepasisektų arba jei būtume įvykių užklupti. Paskelbti vyriausybės sudarymą revoliuciniu būdu Lietuvoje, pvz. Vilniuje, ypatingo pavojaus nebūtų, turint galvoje eventualumą, kad vokiečiai sutinka ir pritaria mūsų sumanymui pagrobti krašto valdymo aparatą interregnumo metu. Vyriausybės paskelbimas minėtu būdu verstų vokiečius skaitytis su įvykiu faktū ir tai palengvintų tos vyriausybės legalizavimąsi.

Ketvirtas eventualumas mums būtų mažiausiai palankus. Vokiečiams užėmus mūsų kraštą, jie jaustųsi jo šeiminiškai ir galėtų statyti mums įvairių sąlygų dėl pačios vyriausybės sudarymo, jei iš viso leistų ją mums sudaryti. Be to, jos sudarymas galėtų užsistėti ir tuo būdu būtų pakirstas ūpas krašte. Apie vyriausybės sudarymą post factum kol kas nesitariama su vokiečiais, nes visos pastangos nukreiptos į tikslą susitarti su vokiečiais dėl vyriausybės sudarymo iš anksto.

Kaip ten bebūtų su vyriausybės sudarymu, svarbiausia užduotis, kuri kiltų vokiečiams žygiuojant pirmyn, tai būtų krašto valdymo aparato užgro-bimas. Šis užgro-bimas būtų pirmas realus žingsnis į Lietuvos suverenumo atgavimą. Todėl reikia dėti visas pastangas Lietuvoje slaptaip taip susiorganizuoti, kad vokiečių kariuomenei pajudėjus prieš rusų raudonąją armiją, spontaniškai visame krašte įvyktų visuotinis sukilimas. Jo tikslas — paimiti visą krašto valdymo aparatą ir savo rankas ir pastatyti vokiečius prieš įvykusį faktą, su kuriuo jie turės vėliau skaitytis. Be to, energingas veiksmas, nesigailint jokių aukų, turėtų ne tik faktinės, bet ir morališkai politinės reikšmės: Lietuva tuo stiprintų savo teisę reikalauti iš vokiečių, kad jie nedarytų kliūčių Lietuvos valstybei atstatyti, nebelaikiant karo pabaigos.

Pagalai, tai turėtų dar ir didelės tarptautinės reikšmės, nes iš to visos pasaulis patirtų, jog lietuvių tauta tikrai yra pasiryžusi atgauti laisvę. Tai suteiktų mūsų diplomatijai labai stiprų argumentą visur, kur tik įmanoma, suintensyvinti Lietuvos atstatymo reikalo gynimą. (Bus daugiau)

“Palangos” ansamblio krikštynos

DELHI, ONT. Gegužės 5 d. vengrų salėje įvyko Delhi lietuvių jaunimo ansamblio krikštynos. Nors ansamblis jau yra įsisteigęs anksčiau ir švenčių progomis su dainų ir tautinių šokių programom daug kartų pasirodęs Delhi lietuviškai visuomenei, aplankęs Londono ir St. Catharines lietuvių kolonijas, oficialiai jo krikštynos atliktos tik vispusiškai sustiprėjus ir savo pastangomis įrodžius egzistencijos svarbą.

Apie 400 vietų turinčioje vengrų salėje, perpildytoje svečiais, 7 v. v. prasidėjo krikštynų iškilmės. Pirmausia, publikos plojimų lydimi, per salę į sceną atgyveno ansamblio dalyviai, pasipuošę gražiais tautiniais drabužiais. Jiems susėdus, programos vadovas Mečys Norkus tėvų vardu pasveikino ansamblį ir pastebėjo, kad kaip niekas savaime iš nieko neatsiranda, taip ir šis mūsų ansamblis nenukrito iš dangaus. Reikėjo mokytojo, vadovo, globėjų ir materialinės paramos. Po to jis svečiams pristatė vieną pirmųjų ansamblio organizatorių ir globėjų — kleboną kun. dr. Joną Gutauską, kuris leido naudotis patalpomis, rėmė finansinškai, rūpinosi jaunimo organizavimu, jų vadovų, globėjų ir mokytojų suradimu. Tada iškvietė į sceną ansamblio globėjus Eleną Kairienę, Agotą Ratavičienę, Petrą Augaitį ir Kostą Lukošį, ansamblio vadovę Eleną Augustinavičienę, seniūnus Ireną Vyšniauskaitę ir Liną Kairį, krikštoto tėvus — Danutę ir Eugenijų Bliskius, Daną Norkuvienę ir Vincą Ignaitį.

Ansamblio atstovai Rasa Ratavičiūtė, Andrius Stonkus, Daina Augaitytė ir Edis Dirsė gėlimis apdovanojo vadovę Eleną Augustinavičienę, pareiškė didelę padėką savo pirmiesiems mokytojams kun. Ballui Pacevičiui, Danutei ir Eugenijui Bliskiams už atvykimą mokyti net iš Londono, nežiūrint žvabaus rudens ar žiemos oro, ir įteikė jiems po puokštę raudonų rožių. Savo dartinį anglų tautybės mokytoją Glenn F. Lawson apdovanojo gėlimis ir ilgesniam atminimui skirta vertinga dovana. Ansamblio mokytojas G. F. Lawson, gražiai lietuviškai padėkojęs jaunimui už dovanas ir visiems Delhi lietuviams už jo darbo įvertinimą, perskaitė Ontario teismo aktą, pagal kurį Glenn F.

Lawson savo pavardę papildė lietuvišku Kęstučio vardu. Šis jo mostas sujungia lietuvišką visuomenę, susilaukę nuosirdaus pritarimo ir ilgų, ilgų plojimų, kuriem nutilus, Glenn Francis Kęstutis Lawson tarė: “Dabar vadinkite mane Kęstučiu!”

Ansamblio krikšto aktą, suteikiantį jam “Palangos” vardą, perskaitė seniūnas Linas Kairys. Šį vardą pasirinko patys ansamblio dalyviai. Naujai pakrikštyta “Palangos” ansambli sveikino: klebonas kun. dr. Jonas Gutauskas, KLB Delhi apylinkės pirm. Stasys Kairys, KLB Moterų Draugijos skyriaus pirm. Juzė Žiogenė, Tillsonburgo ūkininkų klubo pirm. Juozas Jauneika, Londono K. L. B. apylinkės pirm. Stepas Keras, ansamblio globėjų vardu — Petras Augaitis, krikšto tėvų vardu — Eugenijus Bliskis ir Vincas Ignaitis, Londono ansamblio “Baltija” vardu — M. Chainauskas ir DLK Gedimino Delhi šaulių kuopos pirm. Stepas Jakubickas. Telegrama sveikino Hamiltono tautinių šokių grupės “Gyvataraš” vadovę Genovaitę Breichmanienę.

Po oficialios dalies Delhi jaunimo ansamblis “Palanga”, vadovaujamas mokytoju Glenn Francis Kęstučiu Lawson, išpildė meninę programą. Jos pranešėja buvo Rūta Augustinavičiūtė, pianinu palydėjo Daiva Ratavičiūtė. Choras padainavo: Talat-Kelpšos dainą — “Oi berneli vienuituri”, Kairiūkščio — “Tu giruže”, Vanagačio — “Laisvės varpas”, Gudačičiaus — “Kur giria žaliuoja” ir Strolies — “Valio, mano daigeli”. Akordeonu grojant Laimutei Beržinytei, gražiai pašoko tautiniais šokiais: Gyvatara, Rugučius, Ketvirtainį, Jaunystės šokį ir Astūnyti. Šio jaunimo parengimo ir ansamblio krikštynų pelnas buvo skirtas ansamblio kolinei ir tautinių šokių šventei Čikagoje. Ta proga vietos organizacijos ansamblį parėmė ir savo didesniems aukomis: KLB Delhi apylinkė — \$100, LDK Gedimino šaulių kuopa — \$100, KLB Moterų Draugija — \$100, Tillsonburgo ūkininkų klubas \$100, Elena ir Antanas Mažeikos — \$100 ir kiti mažesni sumomis. Puikus jaunimo pasirodymas teikia gražių vilių atečiai. Sėkmės “Palangai”!

Stepas Jakubickas

Kanados lietuvių katalikų suvažiavime Toronte gildena lietuvių jaunimo problemas: kairėje — prof. dr. J. Pikūnas, dešinėje — kun. dr. V. Skilandžiūnas

Nuotr. V. Pranašio

Pasisekimai jų dar nesugadino

Trečiojo metinio montreališko “Gintaro” koncerto įspūdžiai

VYTAUTAS A. JONYNAS

Balandžio 29 Montreale “Gintaro” ansamblis atšventė savo trečiąsias metines. Gal prie to prisidėjo pirmųjų pavasario vėjų dvelksmai — į jų koncertą sugužėjo tikrai gausi (mūsų mastu) kone 500 žiūrovų minia. Ir anaipol ne apsilaušė, ateinanti iš pareigos, bet judri, reaguojanti, įvertinanti jauniosios kartos pastangas.

“Gintaro” koncertai neapsieina be naujovių. Ir šiemet staigmena buvo naujos uniformos, mušamųjų instrumentų baterijos papildymas nauju ksilofonu, naujų įtaisų — skrabalais. Be to, lūkesčių kėlė ir koncertuojanti antrojoje dalyje itin pajėgi Čikagos “Grandies” grupė. Montrealiečiams visad smalsu vienos palyginti. Kartais savųjų neįnaujai.

Nuostabu, bet šiemet publika padalijo savo simpatijas saviesiems ir svečiams lygiomis. Faktiniai šios laikysena, paprastai santūri savųjų adresu buvo tikrai nelaukta. Ypatingai koncerto pabaigoje, kai įsisiūbuota katutėm ploti Subatėlės šokio taktan. Ir viso koncerto eigoje jaučiasi gyvas kontaktas bei pritarimas “Gintaro” vadovybės pasirinktai linijai, nors nemažiau entuziastingai buvo pasitikti ir grandiečiai. Sprendžiant iš žiūrovų pasisakymų ir šiaip analizuojant bendrą vaizdą, atrodė, kad labiausiai visus paveldėjusių dalykų buvo “Gintaro” padaryta pažanga, dar labiau išryškėjus jo savitumas.

Kiekvienam aišku, kad vertinant “Gintaro” metinius koncertus yra pavojaus kalbėti apie menines varžybas. “Gintaras” išliko ištikimas savo pasirinktajai muzikinei pynės formulei. Tautiniai šokiai sudaro vieną jos dali. Kiti ansambliui (pernai viešėjusi Londono “Baltija”, ypač šiemetinė viešnia “Grandis”) puoselėja išimtinai liaudies šokius. Lyginant tokius skirtingus vienetus, nedėkingo situacijos visados atsiduria Montreale šokių grupės vadovė Hilda Lapinienė, nes neapdairūs žiūrovas (ačiū Dievui jų turbūt nesama) gali reikalauti, kad ji padarytų virtuozus šokėjų iš labai negausaus skaičiaus žmonių. Tuo tarpu negalima užmiršti nei orkestrantų, nei dainininkių, nei dailiojo žodžio atlikėjų. Kai tai sudedi krūvon, “Gintaras” pirmuoja. Perspektyva tada radikaliai pasikeičia. Miela pastebėti, kad gastroliu pasisekimai nesugadino, neišpaikino ansamblio dalyvių. Priešingai, tiek dainos, tiek šokio, tiek deklamavimo srityje ūgtelėta, sustiprėta.

Kaip paprastai “Gintaro” pasirodymuose spektaklio tempas buvo gyvas, montažinė struktūra nebanali, jų poveikis į auditoriją daugelio dimensijų. Gal silūtiniai kairurie nežymūs pakeitimai. Sakysim, V. Mačernio

“Vizija” ir J. Degutytės eilės, kurias brandžiai interpretavo Rasa Lukoševičiūtė, tikriausiai būtų praskambėjusios dar efektingiau, jei deklamatorė būtų avansceną ar net deklamuotų vėleliau, kai publika įeina ir nuotaiką. Tos atmosferos sukūrimas “Gintaro” atveju labai svarbus, ir tenka pasidžiaugti, kad atliekamųjų muzikinių dalykelių bei dainų repertuaras pagerėjo. Gal tai lengviau išdai nuojami kūriniai, bet aiškiai pastebima, kad vengiama pernelyg nudainuotų ar sentimentalių, “taikančių į paširdžius” reny.

Jaunimėlis, žinoma, kitaip žiūri į šiuos dalykus. Jiems gal netaip svarbi daina. Juk užbaigiant programą pranešama, kad ansamblio mėgstamiausias dalykas yra šokis “Subatėlė”. Ir ištikrųjų choriniam išpildyme aiškiai jaučiamas, kad kairurie choristai padaryti iš nedegamos medžiagos. Laimel, pradėtą dainą pasigauna mergaičių kvartetas, kuris savo laisva laikysena scenoje, įsijautimu į tekstą itin maloniai nusteibina. Visad malonu išsvysti, kaip staiga prasiškleidžia, pražysta pilnai jaunas žmogus. Šiame koncerte tokių buvo ir orkestrantų, ir dainininkių, ir šokėjų tarpe. Jei pernykčio koncerto metu nedarinių praskambėjo vyrų grupelės “Išvargojimai”, šiemet tokių disonansų nebuvo.

Nors antroje koncerto dalyje “Grandies” ansamblis pritrėnkė žiūrovus savo tempu ir šturmavimais, tenka konstatuoti, kad “Gintaro” šokių grupė yra padariusi rimtą pažangą. Sakytiau “Gintaro” šokėjai yra susikūrę savąjį šokio stilių, išplaukiantį iš bendros spektaklio nuotaikos, nors ji apibūdinti ir nebūtų lengva, ypač jei tektų ginčytis su tais, kurie sprendžia tautinių šokių atlikimą kaip grožinio čiuožimo varžybas — pagal figūrų tikslumą, galvų lygį ir pan.

Būdinga, kad koncertui pasibaigus kažkas paklausė, ar akordeono muzika nesanti karštesnė tautiniam šokiui tinkamesnė nei liaudies instrumentų palyda. Klausimas buvo visiškai vietoj ir logiškas. Iš tikrųjų Čikagos “Grandies” penkiakovininkams atletams tvirtpradis akordeonas, kietai kirčiuojantis ritmą, buvo būtinas. Jis tobulai išryškino jų agresyvų, gal net frustracinių atšvaitų šokio stilių. Montrealiečiai tačiau prisimena, kad Londono, Ont., “Baltijos” ansamblis, kuris žiūrėjo į šokius kaip į apeigas, kaip į papročius, darbų metamorfозę bei ritualinį judesį, — taip pat naudojo akordeono palydą, bet ten toji “squeeze-box” jokio svarbesnio vaidmens nevaicino.

Manifestaciją už religijos laisvę okupuotoje Lietuvoje ir kituose sovietų okupuotose kraštuose surengė Jaunimo žygis už Tikėjimo Laisvę Klevandane. Eisenos priekyje su dideliu kryžium žygiavo minėto sambūrio pirm. Mullis, lydimas įvairių tautybių atstovų, pasipuošusių tautiniais drabužiais, ir įvairių tautybių vėliavų. Manifestaciją dalyvavo apie 600 asmenų

Nuotr. J. Garlos

LAISVĖS DEMONSTRACIJA

Jaunimo žygis už Tikėjimo Laisvę, talkinamas jaunimo kongreso atstovų, studentų, skautų, skaučių ir kitų organizacijų bei pavienių asmenų, balandžio 29 d. Klevandane surengė manifestaciją už siekiančius žmogaus teisių. Pagrindinis jos tikslas buvo atkreipti Amerikos visuomenės dėmesį į religijos persekiojimą sovietiniuose kraštuose ir ypatingai į Jungtines Tautoms iš Lietuvos atsiųstą 17.000 lietuvių pasirašytą peticiją. Jaunimo žygis kvietė klevandiečius, ypač Rytų Europos kilmės žmones, prie šios demonstracijos prisidėti. Taip pat buvo kvietiami įvairių tikybų vadai ir atstovai. Didingoje Šv. Jono katedroje lietuvių įėjusių provincijolas kun. G. Kijauskas atnaujo šv. Mišias. Su juo koncelebravo keturi kitataučiai kunigai: slovenas, vengras, latvis ir amerikietis. Įvykiui pritaikytą pamokslą anglų kalba pasakė kun. G. Kijauskas, išryškindamas religinį persekiojimą pavyzdžiais, statistika ir ištraukomis iš teismo bylų. Aukojimo procesijos ir Komunistų metu gražiai, iškilmingai skambėjo O. Mikulskienės kanklių orkestras, vadovaujamas Rytų Babicko. Pamaldose dalyvavo apie 700 žmonių, kurių didelė dauguma išjungė eisenos ir miesto centrą. Eiseną vedė žygio pirmininkas Algirdas P. Mullis, nešdamas didelį gedulo knių, kurį lydėjo lietuvaitės, latvės ir lenkės,

pasipuošusios tautiniais drabužiais. Kryžių sekė amerikiečių, lietuvių, latvių ir ukrainiečių vėliavos. Eisenos dalyviai nešė 1.700 colių simbolinę peticiją. Eiseną užsibaigė prie senųjų federacinių rūmų, kur Nicolas Bucur, Klevandano Transit Sys tem ir tautybių sąjūdžio pirmininkas, perskaitė deklaraciją, reikalaujančią visų dalyvių vardu iš Jungtinių Tautų dėmesio ir veiklos. Po prakalbos Antanas Kalvaitis, eisenos tvarkytojas, padėjo visiems dalyviams ir prašė tvarkingai išsiskirstyti. Tą vakarą demonstracija buvo paminėta televizijos naujienų programose, o viena stotis rodė filmą ir gražiai apibūdino įvykį. Sekmadienį, nors ir nevisai vykęs straipsnis buvo atspausdintas Klevandano laikraštyje “The Plain Dealer”. Jaunimo žygis ragina visus skaitytojus laiškas ir telegramomis kreiptis į Jungtines Tautas, prašant šiai peticijai eigos. Laiškus siųsti: Mr. Kurt Waldheim, Secretary General of the United Nations, United Nations Plaza, New York, N. Y. 10017, USA.

Baigiant šią informaciją, dera pridurti, kad sambūris, pasivadinęs žygiu už Tikėjimo Laisvę, yra atlikęs ir visą eilę kitų pažymėtinų darbų pasirinktą linkme. Savo memorandumais, laiškais ir kitais būdais jis nuolat judina religijos laisvės klausimą okupuotoje Lietuvoje.

KI.

Jie šoks tautinių šokių šventėje

Garsioji kontroversinė Klevandinė “Grandinėle”

ALFONSAS NAKAS

Liudo Sagio įsteigta 1953 m., Liudo Sagio tebešokdinama iki šiandien, “Grandinėle”, be abejonės, yra labiausiai išgarsėjusi. Ji yra žinoma ne tik visiems didiesiems JAV ir Kanados lietuvių telkiniams, bet šokant matė ją ir P. Amerikos lietuviai bei vietiniai gyventojai, ją matys šios vasaros antroje pusėje ir kairurie Europos kraštai.

Kai “Grandinėle” atvažiuoja pasirodyti, atsiveža spektaklį. Jos išėjimai į sceną nebūna atliekami kitų tautinių šokių grupių nustatyta tvarka, t. y. nebūna kiekvienas šokis šokamas atskirai, čia scenai atsiveriant, čia užsidarant. “Grandinėle” scenoje išsileja ir nedingsta visą valandą. Iš vieno šokio pereina į kitą taip lengvai, kad nespeji susigaudyti, kada vienas pasibaigė, o kitas prasidėjo. Vestuviniai ir kitoki apčiuopiama prasmę turintieji šokiai “Grandinėle” šokėjai yra puikiai vaidinami, interpretuojami. Kai kitos tautinių šokių grupės teišdrįsta mojuoti skarelėmis ir skrybėlėmis, tai “Grandinėle” šokėjai nebijo pasišvaistyti nė su šluotomis, lazdomis ir kitokiais butaforiniais daiktais.

“Grandinėle” šokėjų drabužiai brangiausi ir margiaus. Kartais dėl jų įvairumo bei kitoniškumo “Grandinėle” vadovai vėl puola į kryžminę kritiką ugnį, panašiai kaip ir dėl kairurių šokių choreografijos. Bet publika “Grandinėle” nepaprastai mėgsta, ir kur tik ji atvažiuoja, ten salės su kaupu prisipildo.

Liudui Sagiui “Grandinėle” šokdinti padeda Gintautas Neimanas. Kapelos vedėja šiuo metu yra Dalia Kavaliūnaitė. Jaunųjų šokėjų mokytoja — Aldona Raulinaitienė. Šokio techni-

kos asistentė — Livija Kasperavičiūtė-Stefansson. Scenos priežiūra — Aleksandros Sagienės. Informacija bei visuomeniniai reikšimai tvarkomi Ingridos Bublienės. “Grandinėle” valdyba 1971-72 m. sudaro: pirm. Alvydas Narbutaitis, E. Giedraitytė, O. Klorytė, A. Čiuberkis, A. Nagevičius ir D. Kavaliūnaitė. Kapeloje groja: Dalia Kavaliūnaitė, Dalia Sakaitė, Dan Wolfe, Sofija Gruzdytė, Andrius Raulinaitis, Romas Strimaitis ir Edvardas Kripavičius.

Baigusi pavasariinių gastrolių seriją, “Grandinėle” dar turės laiko pasirodyti ir IV tautinių šokių šventei. Čikagos Tarptautiniame Amfiteatre matysime liepos 2 d. grakščius, jaunus, savimi pasitikinčius “Grandinėle” šokėjus. Štai, pilnas “Grandinėle” šokėjų — IV tautinių šokių šventės dalyvių — sąrašas:

Rūta Aukštuolytė, Irena Bakūnaitė, Rūta Balytė, Daiva Bielinytė, Rūta Butkutė, Ilona Čiuberkytė, Cella Dudley, Vida Gaižytė, Eglė Giedraitytė, Marytė Idzelytė, Kristina Jamkutė, Ada Jasinevičiūtė, Aušra Kaminskaitė, Saulė Kazėnaitė, Ona Klorytė, Zivile Klorytė, Zita Kripavičiūtė, Nijolė Lenkauskaitė, Viktorija Lenkauskaitė, Kristina Liutkutė, Nijolė Mainelytė, Daiva Marcinkėvičiūtė, Danutė Miškinytė, Aldona Narušaitė, Regina Plodžinskaitė, Ingrida Raulinaitytė, Dalia Rydelytė, Angelė Sakaitė, Rūta Skrinškaitė, Rita Staškutė, Dana Strimaitytė, Danutė Sušinskaitė, Laima Svarekaitė, Arūnas Azelis, Arūnas Čiuberkis, Vytenis Cyvas, Kastytis Giedraitis, Algis Mainelis, Rimas Maurukas, Algis Nagevičius, Alvydas Narbutaitis, Marijus Narbutaitis, Viktoras Narušas, Gintautas Neimanas, Kęstutis Sušinskas, Ramūnas Svarecas, Alvinas Vaicellūnas ir Vytautas Zagarskas.

Duktės — M. Jokubaitytės šokis su šluota. “Grandinėle” atliekamas choreografinis vaizdelis “Duktė viena namo liko” stipriai sudomina ir paguana kiekvieną naujos programos žiūrovą. “Mums buvo parodyta, — rašo V. Jakubėnas, — kokie spalvingi, ryškūs, harmoniški ir įvairūs, išbaigti galimūnai slypi liaudies šokuose.”

Nuotr. J. Garlos

AR JAU PASIUNTET PRENUMERATĄ LIETUVISKAJAI SPAUDAI? BE JŲSŲ DUOKLĖS JI NEGALI GYVUOTI.

JAUNIMO EKSKURSIJA

"Gimtojo Krašto" pranešimu balandžio 27 d. laidoje, keliolikai dienų buvo atvykę antrąjį lietuvių išeivų jaunimo grupę iš V. Vokietijos, pakviesta kultūrinio ryšių komiteto. Apie jos viešnagę rašoma: "Jaunuoliai ir per šį palyginti trumpą laiką galėjo pamatyti tikrai nemažą. Jie susipažino su Vilniumi, pabuvojo jo muziejuose, teatruose, susitiko su aktorais, universiteto studentais, stebėjo krepšinio rungtynes Sporto rūmuose, lankėsi Druskinkuose, apžiūrėjo Trakų pilį, Kaune pabuvojo IX forte, M. K. Čiurlionio galerijoje, dirbtinio pluošto gamykloje, Panevėžyje po dramos teatro spektaklio susitiko su režisieriumi J. Miltiniu. Pokalbyje su juo "Jėgas išmėginti" pranešimų kalboje galėjo J. Belskutė ir G. Merkeviciūtė, amerikietės, studijuojančios Prancūzijoje..." Be šių dviejų JAV lietuvių, minimi: meno mokyklos studentas M. Krivickaitė-Sumaker, Mannheimo universiteto studentas J. Beržinskis, J. Sonas iš Dortmundo ir R. Šileris iš Bonnos, parašusios po nuotraukomis — B. Girdvainytė, mokytoja iš Memmingeno.

"SILELIS-401"

Kauno radijo gamyklos konstruktoriai A. Žilius, R. Bagdonas ir vyr. dail. V. Balčiūnienė pagamino 3,5 kilogramo sveriantį televizijos priimtuvą "Silelis-401" su 16 cm ekrano įstrižaine. "Silelis-401" turi 12 metrinių kanalų ir 39 decimetrinius, naudoja 12 voltų srovę. Automobiliję jis srovę gali imti iš cigarečių uždegimo lizdo, valtyje ar palapinėje — iš baterijos, namie — iš elektros tinklo, nes turi srovės lygintuvą. Kaune atliktuose bandymuose "Silelis-401" neblogai priėmė IV kanalą, kurio transliatorių yra Vilniuje. Specialių nuomone, lietuviškasis "Silelis-401" pilnai atitinka technikos lygį ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir pirmaujančios užsienio kraštuose.

LITERATŪROS KRITIKA

Balandžio 25 d. Vilniuje buvo sušauktas visuotinis Lietuvos Rašytojų Sąjungos valdybos posėdis, pradėtas velionies Augustino Gričiaus pagerbimu tylos minute. Pagrindinį pranešimą "Literatūros klausimų nušvietimas rašytojų spaudoje, atsivėlgiant į TSKP CK nutarimą "Dėl literatūros ir meno kritikos" padarė valdybos sekr. J. Požera, įžadėdamas kelių patenkinamų Maskvos reikalavimus. Tas sovietų kompartijos centrinio komiteto nutarimas iš tikrųjų yra įsakymas sustiprinti ideologinius varžtus meno ir literatūros kritikoje. "TŽ" 15 nr. šios skilės žinutėje "Jaunieji rašytojai" minėjome, jog Rašytojų Sąjungos partiniame susirinkime daugiausia prieštarių susilaukė "Nemuno" žurnalo pasakelbas V. Kubilius straipsnis "Talento mišlės", gynes talento kūrybinę laisvę. Dėl šio rašinio apgalvėstumas tada turėjo pareikšti "Nemuno" red. A. Drilina, o dabar atėjo eilė ir pačiam autoriui V. Kubiliui. "Komjaunimo Tiesa", aprašydama balandžio 25 d. Rašytojų Sąjungos valdybos posėdį, skelbia: "Literatūros kritikas V. Kubilius kalbėjo apie kritiko, kaip kuriantis asmenybės, savybes ir uždavinius. Jis prisipažino padaręs klaidą savo straipsnyje "Talento mišlės" (Nemunas, 1972 metų Nr. 2), kūrybinės psichologijos faktus, surinktus iš įvairių epochų ir įvairių literatūrų, išdėstydamas abstrahuotai, tartum kažkokius amžinus ir nepavaldžius istorijos dėsnius. V. Kubilius viešai atsiprašė tų, kuriuos žeidė jo netaktas ir neapgalvotas žmaikštavimas..." Kritikos aptarimus kompartijos aštriu kirviu užbaigė rašytojų valdybos posėdyje dalyvavęs centrinio komiteto skyriaus vedėjas pavaduotojas J. Bielinis: "Pažangos interesai reikalauja, kad kritika vadovautųsi marksinėmis estetikos kriterijais. Jausdami atsakomybę prieš savo liaudį, prieš savo sąžinę, rūpinkimės savo literatūros ir kritikos išeikšvumu" ("KT" nr. 85). Idomu, ką ir kada yra parašęs politikas J. Bielinis, save laikantis didžiausiu kritikos autoritetu? Nei jo

straipsnių, nei knygų lig šiol niekur neteko matyti.

ATEIZMO MUZEJUS

"Literatūra ir Menas" 11 nr. paskelbė pasikalbėjimą su Vilniaus ateizmo muzėjaus dabartiniu direktorium Antanu Martinoniu. Muzėjus kompartijos išnokinioje Sv. Kazimiero bažnyčioje buvo įsteigtas 1961 m. balandžio 18 d., o duris lankytojams atvėrė 1965 m. spalio 9 d. Pirmuoju muzėjaus direktorium buvo iškunigis Stasys Markonis. Dabartinis muzėjaus vadovas A. Martinonis džiaugiasi, kad muzėjus susilaukė šimtų tūkstančių lankytojų, bet pripažįsta sistemos stoka: "...paaiškėjo, kad daug svarbių problemų nepaliesta, trūksta vieningos, lankytojų aiškos eksponavimo sistemos. Dabar galima konstatuoti, kodėl taip atsitiko. Viena priežastis — nesilaikyta griežtos istorinės periodizacijos, neakcentuoti svarbesni istoriniai momentai, o lietuviška medžiaga, neišskyrus jos iš bendro plano, "išstipro" kitų temų tarpe..." Ateistinė propaganda muzėjus skleidžia ne tik savo nevykusiai išdėstytais rodiniais, bet ir specialiais renginiais. Jaunimui yra organizuojamos paskaitų ir filmų popietės "Noriu žinoti". Šiuo metu planuojami antireliginiai pokalbiai koncertai "Religija ir muzika", "Menas ir religija". Muzėjus taip pat rengia antireligines parodas kituose Lietuvos miestuose. Viena tokia paroda — "Ko moko Biblija" bandė šaipytis iš Senojo Testamento. Direktoriaus A. Martinonis taipgi pabrėžia, kad jo muzėjus renka ir nori išsaugoti ateisiančiom kartom religinio turinio dailės kūrinius ir kulto reikmenis. Iš tikrųjų tokia apsauga tėra rinkinių išniekinimas, nes jie turi tarnauti antireliginės propagandos sklaidimui. Sv. Kazimiero šventovės lietuvių tautos buvo pastatytą Dievui garbinti. Jos panaudojimas ateizmo tikslams yra skaudus pasityčiojimas iš šventovės statytojų, kurio neratperka nei pastato atnaujinimas.

KAUNO SENAMIESTIS

"Tiesa" 71 nr. paskelbė pranešimą apie Kauno Rotušės aikštės restauravimą. Valančiais ir Vilniaus gatvių kapas restauruotose XVI ir XVII š. pastatuose yra įsikūrusi kultūros paminklų inspekcija ir ryšių skyrius buvusiam senajam Kauno pašte. Apie dabartinius darbus rašoma: "Baigiama restauruoti šios aikštės centre esanti senoji miesto rotušė. Daug kartų ji buvo perstatoma, keičiama, ir dabartinis jos architektūrinis veidas susiformavo XVIII amžiaus antroje pusėje. Tokia ji bus išsaugota ateities kartoms, pritaikyta šios architektūrinės paminkla Santoku rūmams. Restauruojami ir kiti šios aikštės goltinkiniai gyvenamieji namai, senuoju pirklių papročiu pirmuose aukštuose įrengiant krautuvėles, stiliuotas karčiamas, dirbtuvėles. Pilečiama "Medžiotojų užiega", įrengta renesansinio stiliaus namė ir jau spėjusi išsikvoti dideli populiarumas. Tvarkoma pati aikštė. Jai gražinamas senovinio miesto centro stilius..."

DIDŽIAUSIA LIGONINĖ

Altydas centrinė ligoninė buvo praplėsta nauju penkiaaukščiu pastatu, turinčiu 220 lovų, modernias operacines, naują funkcinę diagnostikos kabinetą, mechanizmus širdies stimuliacijai, dirbtiniam kvėpavimui, elektrokardiogramams. Naujasis pastatas su kiais penkais ligoninės pastatais yra sujungtas požeminiais tuneliais. Altydas centrinė ligoninė, turinti 550 lovų, yra didžiausia rajoninė ligoninė visoje Lietuvoje.

SPORTO INVENTORIUS

Kaune, Zaliakalnio rajone, jau pradėdamas statyti didžiausias Sovietų Sąjungoje sporto inventoriaus fabrikas, kurio gamybiniai ir administraciniai pastatai užims 5 hektarus. Mechanizuoti ir automatizuoti įrenginiai bus gauti iš Rusijos, Ukrainos ir Moldavijos. Naujasis fabrikas kasmet gamins 200.000 porų slidžių, dėsimis tūkstančių gimnastikos priemonių, stalo teniso stalus ir irklus. Imonė taip pat turės ir eksperimentinį skyrį.

V. Kst.

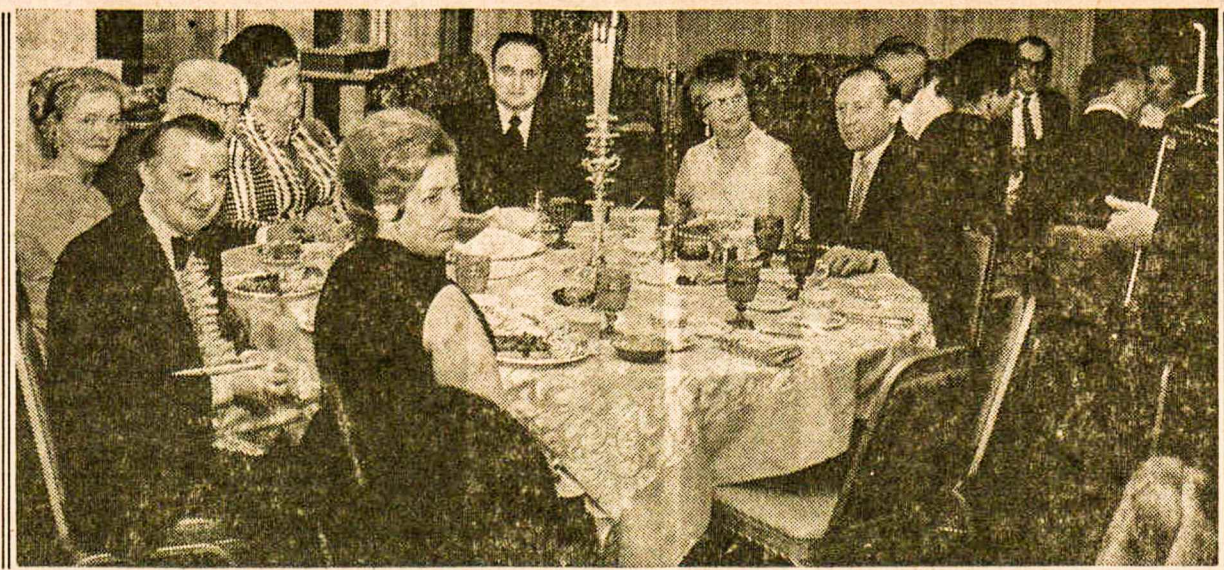
Suvažiavimas ir penkmečio sukaktis

HAMILTON, ONT. Gegužės 6-7 d. įvyko Kanados šaulių rinktinės suvažiavimas ir Hamiltono D. L. K. Algirdo šaulių kuopos penkmečio minėjimas, kuriame, be vietinių, dalyvavo rinktinės pirm. S. Jakubickas, Toronto, Montrealio, St. Catharines ir Delhi šaulių kuopų vadovai bei atstovai. Rinktinės posėdį šestadienį, 2 v.p.p., pradėjo S. Jakubickas. Jame buvo aptarti uniformos dėvėjimo, spaudos, sporto, pereinamosios taurės, šaulių tarpusavio sugyvenimo bei eilė kitų aktualių šios organizacijos reikalų.

D.L.K. Algirdo penkmečio minėjimą 6 v.v. Jaunimo Centre atidarė kuopos pirm. P. Kanopa, invokacijai sukalbėti pakvietęs mons. dr. J. Tadaraušką. Kuopos nuveiktus darbus nušvietė pirm. P. Kanopa. Penkmečio proga kuopa sveikino: LB Hamiltono apylinkės pirm. K. Mileris, LVS Ramovės pirm. K. Mikšys, šaulių centro valdybos atstovas St. Jakubickas, kuopų pirmininkai St. Jakubaitis, A. Mylė, A. Urbanavičienė, p. Rušas ir A. Šetikas. Paskaitytas

laiškų gautas A. Mantauto sveikinimas. Už nuopelnus sąjungai ordinals buvo apdovanoti šauliai M. Juodis ir A. Petkevičienė. Mons. dr. J. Tadarauškas prisakindavo tris šaulius — V. Sakalauską, A. Lukošitę ir L. Deksnys. Kanados, Lietuvos, šaulių ir karo veteranų vėliavom išpuoštoje scenoje koncertinę programą atliko sol. V. Verikaitis vadovaujamas Hamiltono mergaičių choras "Aidas". Ypač visiem patiko ta programos dalis, kurioje su choru dainavo ir sol. V. Verikaitis. Po koncertinės programos prasidėjo vaišės ir šokiai.

Sekmadienį, 11 v.r., šauliai su vėliavomis susirinko Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, kur jiems pamaldas su "Liberu" laikė ir šventei pritaikytą pamokslą sakė mons. dr. J. Tadarauškas. Po pamaldų buvo padėtas vainikas prie kryžiaus žuvusiems šauliams pagerbti. Čia žūdį turė Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinskas, šaulių centro valdybos vardu — S. Jakubickas. Dvi dienas trukusias iškilmės užbaigtos kavute ir užkandžiais Jaunimo Centre. J. P.

Ketvirtosios tautinių šokių šventės lėšoms telkti komiteto suruošame bankete balandžio 22 d. Beverly Country Club Čikagoje. Už stalo sėdi: žurn. J. Janušaitis su poniu, I. Misevičiais, B. Šetai ir N. S. Burštenai. Lėkštė — \$100. Lėšos skiriamos iš kitų kraštų atvykstančių šokių kelionės išlaidoms padengti

Nuotr. V. Noreikos

HAMILTON

St. Jurgio šventės

Sv. Jurgio šventės proga įvyko "Sirvintos" ir "Nemuno" tuntu suveiga, kuri prasidėjo 11 v. Mišiomis. Turininga, tai dienai pritaikyta pamokslą pasakė kun. L. Januška, supažindindamas jaunus skačius su jų globėju Sv. Jurgiu. Salėje oficialią dalį pravedė adj. B. Aušrotaitė. Davausius įžodį skaitus sveikino kun. L. Januška, tunt. A. Markovienė. Meninę dalį atliko jaunos skačės, vadovaujamos draug. A. Mikalauskaitės ir adj. R. Pareštytės. Gražiai pasirodė, Jūratis draugovė; šoko balerinos Vida Stankutė ir Rūta Morkūnaitė; pianinu paskambino Liucija Morkūnaitė ir Vida Stankutė. Daug džiaugsmo suteikė savo draugams vilkiukams Arūnas Juodelė, pagrodamas akordeonu. Pabaigoje buvo vaišės ir pasitarimai dėl išvykos į Otavą, kuri numatyta birželio 2-3 d. L. S.

KLK MOTERŲ DR-JOS

Hamiltono sk. v-bos posėdyje gegužės 3, nutarta užprašyti šv. Mišias už Sibirian išvežtuosius ir ten žuvusius lietuvius. Numatyta suruošti madų parodą rugsėjo pabaigoje. Smulkesnės informacijos bus paskelbta vėliau. v.n.

ZUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ

klubo "Giedraitis" valdyba, kuri šį mėn. baigia savo kadenciją, norėtų atkreipti klubo narių dėmesį, kad visi nariai įsijungtų į klubo veikimą ne vien tik doliu, bet ir savo prisidėjimu prie pozityvių sumanymų, jei norime, kad mūsų klubas stiprėtų ir augtu. Nemažs narių skaičius gražiai talkino klubui, kai tik buvo prašomi. Ačiū jiems. Kai kurie talkino ir neprašomi. Valdyba norėtų išreikšti padėką M. Trumpickui, P. D. Bobinams ir Z. Bolskiui. Pastarąjį valdyba užjaučia, nes jis gydoši ligoninėje po nelaimingo atsitikimo. Valdyba yra dėkinga Toronto lietuviams, kurie talkino mūsų klubui raudami bei kirsdami mūsų mišką: p. p. V. Keturakiui, J. Astrauskui, P. Meškauskui ir Stočkui. Mūsų klubo pagrindinis arba metinis žuikių balius (1972. I. 22.) praėjo su ypatingu pasisekimu. Prie jo sėkmės prisidėjo Windsor "Aušros" mergaičių kvartetė. Teko girdėti po to gražų atsiliepiamų apie tas lietuviškas. Klubo valdyba joms dėkoja. Taip pat valdyba yra dėkinga Hamiltono klebonui mons. J. Tadarauškui už įvairias paslaugas. Ačiū taip pat už talką hamiltoniečiams p. p. S. Senkui, V. Sauliui, P. Petračiui ir Draugeiui, kurie nebuvo net nariais. Mūsų klubas turėjo metį laikotarpį 2 laimės ratus, 6 kalakutų ir kumpių šaudymus, daug kitokių šaudymų ir klubo gegužinę.

Valdyba

Jūsų Marta Pliskevičienė

P A D E K A

Nuoširdžiai dėkojam visiems atsilankiusiems į mūsų 25 metų vedybų sukaktuvinį pobūvį ir sveikinusiems žodžiu bei raštu. Ačiū už vertingas dovanas. Ypatinga padėka prel. dr. J. Tadarauškui už šv. Mišias, o pobūvį rengėjams už įdėtą darbą, ruošiant mums šią staigmeną. Jūsų visų nuoširdumo niekuomet neužmiršime.

Birutė ir Alfa Juozapavičiai

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvui "TALKA" skubiai reikalingas PASKOLŲ VEDĖJAS.

Jo pareigos būtų — paskolų paruošimas, turto įkainojimas ir visos kitos pareigos, surištos su paskolų išdavimu bei išieškojimu. Amžius 25-50 metų. Buhalterijos žinijimas ir anglų kalbos laisvas vartojimas žodžiu ir raštu būtinos. Taip pat būtinas lietuvių kalbos mokėjimas.

Kreiptis į "Talkos" vedėją, 830 Main Street East, Hamilton, Ont. Tel. 544-7125 darbo valandomis.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:	Mokame už:
pirmadieniais 10 — 5 v.p.p.	depozitus 5%
antradieniais 10 — 5 v.p.p.	šėrus ir sutaupas 6%
trečiadieniais 10 — 5 v.p.p.	už vienu metų terminuotus indėlius 6½%
ketvirtadieniais 10 — 5 v.p.p.	ir virš \$10.000 — 3 metams 7%
penktadieniais 10 — 7 v.vak.	Duodame:
šeštadieniais 9 — 12 v.p.p.	asmenines paskolas iš 100%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais	nekiln. turto paskolas iš 8½%
šeštadieniais "Talka" uždaryta.	

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$2.800.000.

SVIEZIA MESA — DESROS — SKANUMYNAI

R. Denninger Limited

284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Guelph Line & Prospect, Burlington, Ont.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

JAV LB VI TARYBOS SESIJA Čikagoje balandžio 28-30 d.d. įgalioto centro valdybą kasmet atsiklausti kultūrininkų nuomonės ir paruošti kultūrinės veiklos planus, kurie bus pateikti JAV Lietuvių Fondui bei kitom kultūra finansiškai remiančiom organizacijom. Taryba po ilgų diskusijų ir daugelio papildymų dile de balsų dauguma patvirtino JAV LB istatų pakeitimus. Nesutarimam tarp JAV LB ir ALTOs užbaigti taryba nutarė, kad abi šios organizacijos yra lygios, abi atlieka reikalingą ir naudingą Lietuvos laisviniom darbą. Joms yra būtinas politinės linijos bei darbų suderinimas, kurį atlikti koordinacinis komitetas, sudarytas iš trijų JAV LB ir trijų ALTOs atstovų. Komiteto siūlymus aprobuotų abiejų organizacijų vadovybės, juos skelbtų visuomenei ir jų įgyvendinime laikytųsi dženlemeniskom principu. Išeivijos lietuvių svorui sustiprinti, lankant JAV valdžios įstaigas, pareigūnus, abi organizacijos turėtų sudaryti bendras delegacijas, kai toks mostas yra praverstas tam tikrais atvejais. Vasario 16 aukos yra skiriamos Lietuvos laisvinimo darbams. Jų rinkimas JAV LB rengiamuose minėjimuose vykdomas pagal aukotojo apsisprendimą. JAV LB taryba kviečia visus veiknius laikytis šio principo. Ji taipgi prašo lietuvių spaudą, radijo valandėles ir visuomenę populiarinti ir padėti įgyvendinti šiuos VI tarybos sesijos nutarimus.

ČIKAGOS TARPTAUTINIAME AMFITEATRE liepos 2, sekmadienį, 2 v.p.p., bus laisvojo pasaulio lietuvių IV tautinių šokių šventė. Bilietai jau platinami Čikagos "Marginiuose". Jų kaina: 8, 7, 6, 5, 4 ir 3 doleriai asmeniui, ložės — 10 dolerių. Ložės yra po 4, 6, 8, 9, 10, 12 vietų. Norintieji bilietus užsisakyti pastu laiškus su užsakymu, čekiu, sau adresuotu voku ir pašto ženklų prašomi siųsti šiuo adresu: Lithuanian Folk Dance Festival, 2511 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629, USA.

MALDOS IR SOLIDARUMO DEMONSTRACIJA Klevelande buvo suorganizuota Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę Komiteto iniciatyva, talkinant kitoms organizacijoms. Jos tikslas — priminti amerikiečiams Lietuvos tikinčiųjų laisvą Jungtinių Tautų sekr. K. Waldheimui. Rengėjų buvo išsiuntinėję apie 1.000 kvietimų įvairių tautybių parapijoms bei organizacijoms. Iškilmingas pamaldas Sv. Jono katedroje laikė ir pamokslą sakė iš Čikagos atvykęs Tėvų Jėzuitų provincijals kun. G. Kijauskas, SJ. Jo koncelebrantas buvo keturių tautybių kunigai — slovėnas, lenkas, latvis ir amerikietis. Pamaldų dalyviai iš katedros žygiavo prie federacinių rūmų. Eisenos priešakyje JZUL komiteto pirm. Algirdas P. Muliolis nešė augstą kryžių, lydima JAV, Lietuvos, Latvijos ir ukrainiečių karo veteranų vėliavom. Didžiausią įspūdį sudarė eisenos dalyvių nešama 1700 colių ilgio Lietuvos 17.000 tikinčiųjų petijcijos simbolinė imitacija. Prie federacinių rūmų eisenos tkslą nušviečiančią deklaraciją ir rezoluciją, prašančią Jungtines Tautas duoti ciga Lietuvos tikinčiųjų petijcijai, perskaitė Klevelando susiekimo tarybos ir Tautybių Sąjūdžio pirm. N. A. Bucur. Ši demonstracija susilaukė nemažo spaudos ir televizijos stočių dėmesio.

BOSTONO ARKI VYSKUPIJOS laikraščio "The Pilot" redaktoriu yra paskirtas East Walpole parapijos vikaras kun. Pranas Rimkus.

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS" jau kelintą kartą pabrėžia, kad filmų autorius Charles Bronson yra lietuvis Karolis Pušinskas. Šiuo metu Buenos Aires kino teatruose rodomi filmai "Renegado vengador", "El demonio de la noche" ir "La strada", kuriuose jis atlieka pagrindinius vaidmenis. Charles Bronson šiandien yra vienas žymiausių filmų aktorių, susilaukęs plataus pripažinimo ir Hollywood, bet JAV lietuvių spauda bei jos korespondantai nė karto nėra suminėję jo lietuviškos pavardės. Atrodo, šį klausimą reikėtų išsiaiškinti jei ne su juo pačiu, tai bent su jo atstovais.

BUENOS AIRES BUVO ATIDARYTA medicininės laboratorijos UNIFA naujoji auditorija, skirta medicinos mokslų simpoziumams, tautodailės ir meno parodoms. Šia proga parodas surengė Argentinos kelios provincijos, italai, ispanai, meksikiečiai, gvatemaliečiai ir lietuviai. Už pastarųjų pasirodymą turime būti dėkingi Avellanados politikinikei dirbančiai biochemikei Mildai Račkauskaitė, kuri gavo lietuvių tautodailę skirtą kambarį ir su drauge Zuzana Agelaityte paskutiniu momentu spėjo surinkti eilę idomiu eksponatų — gintaro dirbinių, medžio drožinių, audinių, lėlių, K. Rušimo padirbtas dvejias kankles ir vieną gitarą. Ši paroda balandžio 20-21 d.d. susilaukė labai daug lankytojų, jų tarpe didelio skaičiaus argentiniečių intelektualų, kurių keli šimtai aplankė ir Lietuvos kambarį. Jie ypač domėjosi gintaro dirbiniais ir audiniais. Svečius sutiko ir informacijas teikė lietuvių skyriaus organizatorė Milda Račkauskaitė su savo pagalbininkėmis Zuzana Agelaityte

ir Dana Runimaite. Pagarba jaunoms lietuvišioms, garsinančioms Lietuvos ir lietuvių vardą!

Australija

ALFAS VALDYBA, vadovaujama pirm. J. Tamošiūno, priėmė SALFASS valdybos kvietimą pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso proga atsiųsti Australijos lietuvių krepšinio rinktinę Čikagon. Didžiausia problema sudaro lėšos. Aštuonių krepšininčių bei jų vadovo kelionė pareikalauš \$7.300. ALFAS valdyba išpareigojo suteikti \$3.500 paramą. Visiems Australijos lietuvių sporto klubams jau išsiuntinėti aukų rinkimo lapai, o spaudoje paskelbtas pirm. J. Tamošiūno prašymas remti krepšininčių keliogę. Australijos lietuvių krepšinio rinktinė liepos 4 d. dalyvaus į pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso rūmus įjungtą sporto šventę Čikagoje. Tolimesnės jos rungtynės su vietiniais klubais numatomos: Klevelande — 1, Detroite — 1, Kanadoje — 2, Nijorkoje — 2 ir vėl Čikagoje — 2. Rinktinės 8. Amerikoje viešės 5 savaites ir turės 9 rungtynes.

MELBURNO PARAPIJOS lituanistinė sekmadienio mokykla sudarė naują klasę, kurion priimami vaikai, nemokantys lietuvių kalbos ar ją silpnai mokantys. Tai daugiausia mišrių šeimų vaikai. Mokykla kiekvieną sekmadienį 10-11.45 v.r. turi dvi pamokas, o 12 v. mokiniai dalyvauja kun. Pr. Vaserio laikomose pamaldose. Mokyklos vadovybė, matydama, kad dėl mažėjantio lietuvių kalbos žinojimo visi mokiniai negali numatyti laiku įvykdyti įprastinės programos, nutarė dvejų metų programą praversti per trejus metus.

Britanija

VAKARU EUROPOS lietuvių vyskupas dr. A. L. Deksnys birželio 10-11 d.d. aplankys Gloucester, Stroud ir Leicester lietuvius. Svečias teiks Sutvirtinimo sakramentą, laikys pamaldas ir priėmimo salėse susitiks su minėtų vietovių lietuviais. Vaiskus Sutvirtinimo sakramentui prašoma registruoti pas kun. S. Matulį, MIC, 16 Hound Rd., West Bridgeford, Nottingham NG2 6AH, tel. 865-738.

KONSTANCIA NOREIKAITĖ, buvusi ilgametė Lietuvos mlinisterė a.a. B. K. Balučio šeimininkė, mirė Londone gegužės 3 d., 9.30 v.r., sulaukusi 76 metų amžiaus. Daugiau kaip pusę metų ji buvo paralyžuota, negalėjo kalbėti. Palaidota gegužės 9 d. Sv. Patriko kapinėse Londone. Savo santaupas velionė paliko labdaraibei, lietuviškiems bei religiniams reikalams.

Italija

TRIGUBA SUKAKTIS. Sv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje balandžio 30 d. paminėta 60 m. amžiaus sukaktis trijų Romoje gyvenančių lietuvių kunigų: kolegijos rektoriaus protonotaro prel. dr. Lado Talubos, kolegijos vicerektoriaus, istoriko prel. dr. Pauliaus Jutulio ir monsinjoro Klemenso Razmino. Visi trys kartą atnašavo padėkos Mišias kolegijos svečių namų koplyčioje, dalyvaujant V. Europos lietuvių vyskupui dr. A. Deksnui, Lietuvos diplomatais šefo St. Loračio visai šeimai, bei visišiems Romoje gyvenantiems lietuviams ir kunigams bei vienuoliams. Pamokslą pasakė prel. L. Taluba. Jaukiose vaišėse kolegijos patalpose kalbas pasakė vysk. A. Deksnys, min. St. Loračaitis, Sv. Petro bazilikos kan. mons. J. Bičiūnas ir prel. J. Končius. Prel. L. Taluba yra gimęs 1912 m. balandžio 28 d. Lietuvoje, baigęs studijas Kauno universiteto teologijos fakultete, Sv. Rašto daktaro laipsnį pasiekęs Romoje. Lietuvoje dėstė Sv. Rašto Vilkaviškio kunigų seminarijoje, vėliau vadovavo kunigų seminarijai Vilniuje. Tremtyje vadovavo lietuvių seminaristų studijoms Eichstaete kunigų seminarijoje V. Vokietijoje. Lietuvos vyskupų pavestas, suorganizavo Sv. Kazimiero lietuvių kolegiją Romoje, kuriai iki šiol vadovauja. Yra parašęs studijų ir straipsnių įvairiais klausimais.

Sv. Kazimiero kolegijos vicerektoriu prel. dr. P. Jutulis pasižymėjo savo studijomis Sv. Rašto srityje, bet vėliau perėjo į Lietuvos istorijos tyrinėjimo sritį ir yra parašęs nemažai studijų bei išleides keletą knygų. Gimęs 1912 m. sausio 31 d. Vabalninkė. Jis dar prieš karą buvo išvykęs glintį studijų į Romą. Čia užklupo karas ir pasiliko. Buvo išvykęs lietuvių sielovados darbu į Australiją ir po 9 metų grįžo į Romą. Be to, kardinolo Slypyj pakviettas, parengė spaudai net dešimt tomy ukrainiečių istorinių dokumentų ir buvo pakeltas į monsinjorus. Prel. L. Taluba ir prel. P. Jutulis yra L. K. Mokslo Akademijos vadovybėje ir daug rūpinasi lietuvių sielovados reikalais.

Mons. Klemensas Razminas yra kuklus, tylus darbininkas, per 15 metų ėjes Kauno arkivyskupo dr. Juozapo Skvirecko sekretoriaus pareigas Zams miestelyje Austrijoje. 1959 m., mirus arkivyskupui, buvo pakviestas Vatikano radio lietuviškų programų bendradarbiu. Čia jis uoliai talkina joms, sekdamas įvairia spauda ir paruošdamas religinės informacijos.

Siais žodžiais būtų galima trumpai apibūdinti rezultatus anketoje apklausančiųjų, kuri atliko Toronto Lietuvių Akademikų (Alumni) Draugijos valdyba 1970-71 m. Tuo buvo siekta: 1. surinkti duomenis apie Toronto studijuojančių ir mokslus baigusio lietuvių jaunimo socialinę, akademinę ir tautinio ugdymosi padėtį; 2. sužinoti jų nuomonę lietuviybės klausimu bei tų dviejų sąvokų sampratą, jų pažinimą ir tautybės testinimą už Lietuvos ribų; 3. sudaryti tikslesnį vaizdą apie jų galvose esančią Akademikų Draugijos veiklos ir jos reikalingumo klausimą. Valdyba sudarė anketos komisiją, kurioje dalyvavo S. Butkevičienė, V. Sukienė, L. Balsys, K. Manglicas, V. Petrulis ir A. Sukys. Techniškas anketos paruošimas, apklausinėjimas ir surinkti duomenų analizė bei jų aprašymas buvo patikėtas S. Butkevičienei ir L. Balsiui.

Didelė padėka priklauso Toronto lietuvių studentų valdybai už pavadžių sąrašą, visiems anketa užpildytiems ir visiems kitiems vienikiui ar kitoki būdu prisidėjusiems prie šios anketos pasisekimų.

Anketoje buvo 27 klausimai. Ji buvo išsiuntinta 206 Toronto studijuojantiems ir mokslus baigusiems lietuviams, iš kurių atsakė 38. Tai sudaro 19%.

Į anketa atsiliepusių buvo 19 ir virš 40 metų amžiaus. Tik 18% yra gimę Lietuvoje, bet išaugę ir išimokslinę už jos ribų. 68% yra nevedę, o iš 10 vedusiųjų du yra sukurę mišrias šeimas. 50% studijuoja, o kita pusė yra baigusi universitetą. 78% lankė šeštadieninę mokyklą, tačiau iš nelankusiųjų atsakymų aišku, kad jie moka lietuviškai skaityti ir rašyti. Pastarųjų keturi buvo jau virš šeštadieninės mokyklos amžiaus, kai atsirado už tėvynės ribų. 92% priklauso ar priklausė prie lietuvių organizacijų; 84% pranešė, kad yra lietuvių, iš kurių atsakė 38. Tai sudaro 19%.

Pomėgių ir interesų srityje didelio įvairovės neaptikta. Jie gana platoki, nes apima literatūrą, tiksliuosius mokslus, meną, sportą ir pan. 74% kalba lietuviškai šeimoje, bet draugu tarpe kalbasi lietuviškai ir angliai. 21% naudoja anglų kalbą draugu lietuvių tarpe. 98% palaiko ryšius su lietuvių. 82% pareiškė, kad jiems patinka su lietuviu bendrauti. 34% įvairaus amžiaus susirašė.

nėja su giminėmis ar pažįstamais Lietuvoje, o 50% su lietuviu kitoje kraštoje. 90% konstatavo, kad jie jaučiasi lietuviu; 84% teigiamai atsiliepė apie lietuviybės testinimo reikalingumą už Lietuvos ribų. 92% teigia, kad prisipažinimas esant lietuvių kilmės kanadiečių tarpe juos teigiamai veikia. Toks pat nuomonis neigia, jog buvimas lietuviu trukdo būti geru Kanados piliečiu. Tik 39% pareiškė, kad lietuviybės klausimas bei jos sąvoka jiems aiški ir nurodė kodėl; likusieji pažymėjo, kad jiems nėra aiški.

56% pareiškė, kad Akademikų Draugijos veikla jiems yra žinoma. Jie yra dalyvavę tos draugijos paskaitose. Apie 53% linkę praleisti dalį savo laisvalaikio akademikų paskaitose; 32% atsakė neigiamai, o likusieji 15% neapsisprendę. 63% mano, kad Akademikų draugija yra reikalinga; 13% mano, kad ji nereikalinga, o 24% neturi tvirtos nuomonės.

Anketa išklė idomų bruožų: 61% studijuojančių ir augštąjį mokslą baigusių nėra tikri kaip lietuvių sąvoka apima, nors išvengia tautybės testinimo reikalingumą. Jų amžius išsididuria per visą atsakiusių amžiaus juostą. Atrodo, jie kažką nori testuoti ir tiesiai, bet nežino ar nėra tikri, kokie yra tie minimalūs charakteringi ir puoselėti lietuviybės testinimo užtikrinantieji elementai.

Jonas Matulionis kalba apie mindauginius laikus J. Kraliausko romano "Vaišvilkas" pristatymo proga Toronte. Nuotr. S. Dabkus

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Algirdas Gustaitis, SIMAS KUDIRKA NOBELIO TAIKOS PREMIAI. Atspaudas iš "Europos Lietuvis" 1971 m. nr. 45.

Skautininkas Antanas Saulaitis, SJ, SKAUTŲ UŽSTEMIMAI. Vadovėlis skautų vadovams ir skautų vadovams. 342 psl. minkštasis viršelias, kaina — \$2.50. LSS Skautų Brolijos 1971 m. leidinys, gaunamas pas skautų vadovus ir vadoves.

Mintis nr. 2, 1972 m. Neperiodinis politikos ir kultūros žurnalas, lei-

džiamas Lietuvos socialdemokratų partijos užsienio delegatūros. Numerio kaina — \$2. Vyr. redaktorius — J. Vilčinskas. Administratorius — Mykolas Pranevičius, 3719 W. 68th Place, Chicago, Ill. 60629, USA. Viršelis — E. Matuko. Spaudė "Nidos" spaustuve Londone, Britanijoje.

Sv. Pranciškaus Varpelis nr. 3, kovas. Tėvų pranciškonų leidžiamas religinio - patriotinio turinio žurnalas. Adresas: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Me. 04046, USA.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

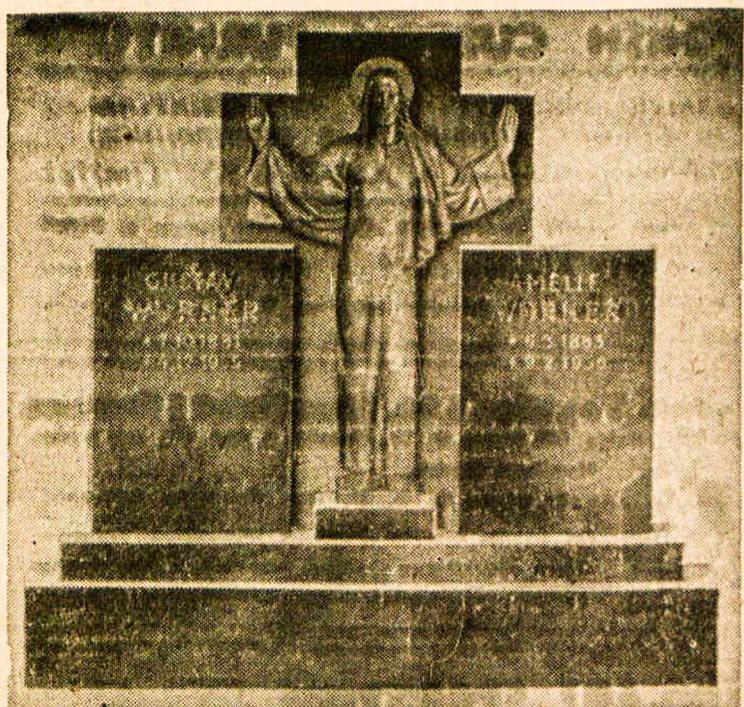
GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629.

Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.

Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Rašytojo Juozas Kraliausko romano "Vaišvilkas" pristatyme Toronte. Iš kairės: A. Sungailienė skaito romano ištrauką, J. Kraliausko taria savo žodį, Vl. Salmiras gvilvena romano turinį. Pristatymą surengė Priskėli-mo Katalikų Vyrų Draugija

Rašytojo Juozas Kraliausko romano "Vaišvilkas" pristatyme Toronte. Iš kairės: A. Sungailienė skaito romano ištrauką, J. Kraliausko taria savo žodį, Vl. Salmiras gvilvena romano turinį. Pristatymą surengė Priskėli-mo Katalikų Vyrų Draugija

Mindauginės trilogijos ištaka

Rašytojo Juozas Kraliausko žodis jo romano "Vaišvilkas" pristatymo proga Toronte

Nė vieno laikrodžio nebuvo dideliai mūsų kaimo. Jokio laikrodžio Kareivonyse. Ilga ilga ulyčia. Šiaudiniai stogai su ragais ar dyviniais žirgeliais. Agunos ir kanapės darzuose. Gaidžių giesmės. Ilgi audeklai. Ir visiškai netoli Kietaviškių bažnyčia...

Ogi viskas buvo nuostabu! Ne tik ugnis ir griautinis, ne tik žvaigždžių spindesys ir mėnulio pjautuvai. Paukščiai ir debesys. Drugiai ir varlės. Avietės, žirniai ir žemuogės. Ir Kietaviškėse labai dideli Sventos Traicės altariai. Galybė žmonių, arkliai ir vežimų su pakeltomis jienom...

Viskas buvo neišpasakytai dyvina, viskas! Jievių ir alyvų žydėjimas. Gandrai, kregždės ir bitės. Vijoklis su baltais žiedais. It varpeliais. Naktinių dainų "Tris dienas, tris naktis..."

Suvis arti sodybų — kapinėse miega žemė užklotieji. Ir Gojus. Truputį atokiau — Didelis akmuo, senovėje buvęs aukuras. Ir žalias Piliakalnis, iš trijų šalių apsuptas didelio klampaus raisto, senovėje buvusio ežero. Girdėdavau, Piliakalnio miega milžinai. Milžinai? Kaimas mano tėvą pravardžiavo Milžinu. Jis buvo stiprus, drūtas vyras, pirmąjį giesmininkas bažnyčioje ir per pagrabus, turėjo didelę nosį, mokojo skaityti ir rašyti. Piliakalnio miega milžinai — tai tokie, kaip mano tata. Piliakalnis tapo mielas ir savas, tarsi mūsų sodyba.

Piliakalnio gynėsi milžinai mūsų laikais, — sakė diedukas, tėvo tėvas.

— Nuo ko milžinai gynėsi? — klausiau. — Nuo baisių žmonių. — Nuo baisių, dieduk? Tai kokių baisių? — Nuo niemių, gudų ir tolių.

Nuo baisių žmonių? Emė daryti neramų, kad yra kažkur baisių žmonių. Atsirado kažkokia baimė, kad Piliakalnio šermuonių uogos suvis kaip krauju lašai. Baisiu baisiu girdint skerdžiamos kiaulės žviegia. Siurpu regėti, kaip tylų įjaunama avelė...

Lieptu per Spenglos upę ir per Pakalnį ateidavo Tseta. Ji mane pagaudavo, keldavo į viršų ir žvengdavo: "O-o, jau sunkus, koks sunkus!" Tai būdavo mano nelaimė. Ir nesuprasdavau, kodėl manęs negina nei tėvas, nei diedukas. Dargi nei juokiasi. Teta buvo drūta, kaip mendelis. Tai aš ištrūkęs į keršydavau: "Tseta, tu meška! Tseta, tu mendzelis!" Bet nusi-mindavau matydamas, kad negelbsti. Tseta buvo nepažėidžiamas: ji tik dar pasiuočiau žvengdavo...

Per Sventos Traicės atpuską užvažiuodavo dėdė Adomas, pas mus ir nakvodavo. Jis šnekėdamas sakydavo žodžius labai tankiai ir lyg kapodamas. Mano tėvas ir diedukas sakydavo: cik, kap cia pasakyc, kū cia daryc. Dievas. O dėdė Adomas šnekėdavo kitaip, nei šiaip, nei taip. Su diedukais šnekėdavo daugiau rimtai. O su mano tėvu daugiausia vis labai linksmai. Mano tėvas mėgdavo pasakoti, buvo truputį štukorius. Tai būdavo gražu žiūrėti, kaip jiedu juokdavosi, kvatodavo net išsiožioje...

Kartais vėlu vakara matydavau amalą ties Piliakalniu. Kartais po lietaus vaivorykštė. Esu Gojuje matęs, kaip žuva paukštis, dar ne sykio savo giesmelės nepragieda...

O ir užgirdau stebuklingą pasaką apie Eglę, žalčio pačią.

— Kad Drebulė nebūt vardo išdavęs, Žilvinas nebūt užkapatas, — sakė diedukas prie Spenglos, nutekandis ilgio ežeran.

Pradėjo mane mausti sunkūs klausimai ir paslaptys. Apie už-

burimą. Apie pasaulį vandens dugne. Apie užkeikimą: dieną gyvulys, o naktį žmogus. Apie tikią nepaprastą žodžio galybę!

Bėgdavau pas antrąjį dieduką, mamos tėvą. (Anuomet bėgti būdavo lengviau, negu iš lėto eiti). Jo pirkia pačiam kaimo gale, nuošali. Su žaliom samanom ant stogo. Beveik visa senam sode. Čia prie Gojaus mano mama užaugo...

— Kad ne broliai, Eglės šeima būtų laimingai gyvenusi, — sakė palinkęs bitininkas, net ir pavarde Bičius.

— Kad ne broliai? — O kagpi.

Čirpia žiogai prietamsiam sode. Patvoriai apėję vyšniom, avietėm ir varnelėm. Ūžia bitės aviliuose po senom kriaušėm ir obelimi...

"Kad ne broliai"? — niekaip negalėjau suprasti. Brolis galėtų būti blogas? Plaktų ir gąsdintų sesers vaikus? Dalgėmis sesers vyrą?

Dėl baisių žmonių, dargi tikrų brolių, Eglė savo vaikus pavertė medžiais. Minkštos kojos tapo kietom šaknim ir jaugo žemė. Skausmui jautrūs kūnai pavirto kietą medieną. Lankstūs liemenys — stipriais, drūtais kamienais. Tėbūnė sula ir sakai, o tik ne kraujas, kuriame gali slėpti tokia pikta ir klastinga valia...

Anuomet laiko brangumo ir slinkties dar nejutau. Laikas atrodė nesvarbus, beveik niekas. "Tris dienas, tris naktis" — tai tik daina, cik giesmė, ne laiko slinktis. Tačiau snigo: žiemą sniegulėm, o pavasarį obelų žiedlapiais. Ir jau kaip obelų žydėjo mano diedukų galvos. Betgi jiedu trepseno suvis ramūs, lyg to nepastebėtu, lyg tai nieko ir nereikštų...

Ir numirė mano sesutė Skolūtė, ir gulėjo tarp gėlių išpuošta, kaip dar niekad. Krūpičiojo vaško liepsnelės. Virpčiojo geltona šviesa ant Skolūtės balto veidelio...

Dar vos tik keliolika dienų po laidotuvių, vokiečiai persovė mūsų Margiuką. Man visam gyvenimui pasiliko, kaip mano mylimasis drauguokas inkštė, kaip į mane žiūrėjo paraudusių baltymais, pagalbos maldavo. O aš gi nieko — nieko — nieko negalėjau jam padėti. Man vis atsikartoja, kaip jis vargšelis galiai cypė, o iš jo plurgėjo tamsus kraujas. Ir kaip mirties kančiojo gyvulėlis dar lytelėjo mano ranką...

O kelinton diendon kukavo paukštė dvikamienėje liepoje. Tai diedukas ir pasakė, žiūrėdamas liepona viena akim primerkta, antrąja atvira: — Kukuoją Skolūtę gegužę.

Sitai buvo man didi žinia: numirusi sesutė kukuoją!

— O gal Margiukas, dieduk? — Nepasakė nei taip, nei ne. Tik žiūrėjo liepon ir glostė mano galvą. Gi matė, kaip aš verkiau, kai Margiuką žemė užklojo duobelėje, sodelio kampe. Tepamatydavau tik sapnuose: jau be žaidžios, vėl su linksmom akelėm ir vizginantį uodegą...

Piliakalnio kasdien matydavau. Girdėdavau šlamant, paslaptinai ošiant, tarsi minėtų kažką rūstaus. Piliakalnio gynėsi mūsų žmonės nuo piktų svetimšalių. Nuo ginkluotų vokiečių: toks ir Margiuko žudikas — baisūs! Totoriai, girdėjau, gyvena Trakuose ir išdirbinėja skūras: avelių ir karvių, net arkliai ir šunu. Totoriai irgi baisūs! O gudai? Diedukas sakė: — Gudai Rytuose. Už Vilniaus.

Ir girdėdavau Kuliko Barnasų dainuotą: Susimūšė du gudu du gudu Du gudu du gudu Už lietuve abudu...

Dažnai girdėdavau apie Vilnių. Apie žalias brolas ir dūdas. Apie Kalvarijas, šventąjį Kazimierą ir Trakus. Kiek Trakuosna, tiek ir Kernavėn, bet argi ne keista: jos nė vardo nebuvau girdėjęs... Klausydavau, kaip Elenutė brolių įieškojo, kaip išgelbėjo kiškiuką, kurį persekiojo piktai skalikai ir šaudytojai. Girdėdavau apie piktas pamotes raganas ir baisų našlaičių skriaudimą. Apie dviejų gudriųjų brolių skriaudą trečiajam, kvailiui vadinamam...

Bet apie šiuos karaliaus Mindaugo dailą kareivonię nieko nežinojo. Nė katras mano diedukas nieko nežinojo apie Mindaugą, nors sekdavo pasakas apie karalių. Gal Mindaugas tautosakoj susiliejęs į vieną su Žilvinu? Abu giminių klastingai užkapti. Abudu su šeimom prazuvo prie didelio vandens. Niekas nežino, kurioj vietoj paniro Žilvinas. Irgi nei šandie dar niekas nežino, kur vienintelio karaliaus kapas...

Snekejo, Piliakalnio nusken-dęs didis dyvas. Nugrimzdę palociai, augstesni už Kietaviškių bažnyčią. Kalne slypi kubilai brangenbių, puodai aukso ir sidabro...

Dabar jau gerai žinom, kas didžiausios brangenybės. Kad tauta gyventų, jai reikia trijų brangenbių: savo kalbos, žemės ir istorijos. Nėra, kas galėtų atstoti kalbą ar pavaduoti istoriją. Bet žemę, svetur gyvenančiam, laikinai gali atstoti istorija. Romoje gyveną penki lietuvių istorikai, po eilės metų darbo Vatikano archyvuose, išleido Lietuvos istorijos šaltinių pirmąjį tomą. Vieną egzempliorių baltais apdarais įteikė popiežiui Pauliui VI. Audiencijoje, o vėliau raštu, popiežius gėrėjos leidinio moksline verte ir skatino toliau dirbti, sakydamas: "Tyrinėkite savo tautos istoriją, nes istorija — didelis turtas: joje tautos stiprybė."

Dabar iš laiko ir erdvės perspektyvos regiu: niekur iki šiol nesu matęs nieko gražesnio ir brangesnio. Ir ne gimnazijoje ar universitete sužinojau, o Kareivonyse patyriau: žodis teisingas ir gyvas tik tas, kuris iš pat širdies. Gerai atsimenu, ką ir kaip snekejo, kurie ten miega ant kalnelio žemė užkloti. Žodis tikras ir laikui atsparesnis tik tas, kuris iš širdies ir širdį.

Ten Piliakalnis ošė apie rūšią lietuvių dailą — gintis, gintis ir gintis. Iš ten samprata, kad mūsų praeityje (tautosakoj ir istorijoje) tvyro didelė didelė kancija. Kad kancijų ir raudų priežastis — skriauda. O kiekviena skriauda — iš piktos valios. Ir kad mūsų likimas — tai Eglės vaikų likimas: jaugti šaknimis kuo giliau į žemę, į istorijos masą, bei tautos dvasinius klotus.

Anoji Kareivonių saulė jau užtemus. Nūnai tvyro tik juoda juoda saulė. Jau dvidešimt aštuoneri metai, kai nemačiau Piliakalnio, nei Didelio akmens, nei tėvonijos kapinių. Dvidešimt aštuoneri metai, kai nemačiau gaudrų ir kregždžių, negirdėjau gegutės. Laikas — kuris Kareivonyse atrodė toks nesvarbus, beveik visiškai niekas — dabar jau tapęs tokia brangenybė, kurios nė milijonierius nepurks. Istorinėje trilogijoje pagrindiniai veikėjai iš tikrųjų ne tik Mindaugas ir Vaišvilkas, o ir trečias karalius — viešpatiu viešpatis Laikas.

Rašiau mindauginę trilogiją per ilgą ir pilną saulės užtemimą. Iš milžiniško šešėlio matyti: apie užtemusią saulę žėri vainikas. Aplink juoda saulę spindi karaliaus Mindaugo karūna. Žėri spindi lietuviams gyviems ir numirusiems, pagonims ir krikščionims...

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

SIMPOZIUMĄ LIETUVIŲ TEATRO temomis Čikagoje surengė ateitininkų meno draugija "Satrija", vadovaujama pirm. Aldonos Grincevičienės. Mintimis dalijosi Daiva Matulionytė, Marija Smilgaitė, Anatolijus Kairys, Stasys Pilka ir moderatorė Aldona Zailskaitė. D. Matulionytė nusiskundė, kad kiekvienas mūsų jaunimo krustelėjimas teatriname ir kultūriname gyvenime susilaukia per daug nekritiškų pagyrimų, kai tuo tarpu augstesniai lygiai pasiekti yra būtinas didesnis reiklumas. Panašias mintis dėstė ir M. Smilgaitė, siūlydama išsivijai atsisakyti žodžio "išsilaikymas", nes su kiekvienu spektakliu, koncertu, grožinės literatūros knyga reikia kopti j naujas augstumas. Dramos teatro veteranas S. Pilka džiaugėsi senosios išsivijos lietuviu, kurie jau 1914 m. turėjo stiprią teatrinę organizaciją ir net specialų leidinį. Teatru jie skyrė didesnę reikšmę už pokario bangos ateivius. A. Kairys pasisakė už Čikagos teatralų susijungimą, kad čia galėtų gimti tikrai gero lygio lietuvių teatras, pirmenybę teikiantis lietuviškomis temoms ir lietuvių gyvenimo problemoms. Antrojoje popietės dalyje buvo pristatyta kompoz. Dariaus Lapinsko ir Laimos Rastenytės - Lapinskių muzikinė pasakų plokštelė "Sek pasaką". Apie jos kūrybinį procesą žodį tarė kompoz. D. Lapinskas. "Satrijos" pirm. A. Grincevičienė D. L. Lapinskus pasveikino dvigubo naujagimio proga — plokštelės ir prieš porą dienų susilauko pirmagimio sūnaus Adriano Aro.

LEIDINĮ APIE SENOSIUS lietuvių paminklus Pensilvanijoje žada paruošti fotomenininkas A. Kezys, SJ, ir žurnalistas V. Butėnas-Ramojus. Jiedu jau išvyko Pensilvaniją, kur A. Kezys, SJ, filmuos ir fotografuos senąsias lietuvių bažnyčias, koplyčias, kapines bei kitų lietuvių paminklų liekanas, o V. Butėnas užrašys pasakalėjimus su gyvaisiais liudininkais. Filmavimo ir fotografavimo išlaidom \$1.000 paramą A. Keziui, SJ, yra davęs prel. J. Karalius.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS penkiasdešimtmečio minėjimą Apreiškimo parapijos salėje surengė Niujorko židins, vadovaujamas pirm. D. Jasaičio. Klebonui kun. Pr. Raugaui sukalbėjus invokaciją ir pagerbus mirusius akademijos narius, pagrindinį pranešimą apie akademijos įsikūrimą, jos istoriją ir veiklos atgaivinimą užsienyje skaitė kun. Stasys Yla. Dėl pablogėjusio sveikatos minėjime negalėjo dalyvauti prof. dr. Juozas Eretas, kuriam gydytojai yra uždraudę tokias tolimas keliones. Dr. A. Slepetytė - Janaičienė perskaitė prof. dr. J. Ereto laiško žurnalistikos premijai laimėjusiam "Darbininko" red. Juozui Brazaičiui. Kadangi šią metinę \$500 kun. dr. Juozas Prunskio vardo premiją tvarko ir skiria Lietuvių Katalikų Mokslo Akademią, jos įteikimas buvo sujungtas su akademijos penkiasdešimtmečio sukaikties minėjimu. Žodį apie lietuviškus žurnalistikos vaidmenį lietuvių tautos istorijoje tarė pirmasis pernai įsteigtos premijos laureatas J. Brazaitis. Programą F. Liszto ir F. Sopeno kūriniais papildė pianistė Julija Rajauskaitė. Akademijos penkiasdešimtmečio proga buvo surengta jos leidinių parodėlė.

DETROITO ETNINIŲ GRUPIŲ III metinė konferencija bus gegužės 18-20 d. d. valstybiniame Wayne universitete ir tarptautiniame institute. Jos rengėjų eilėse yra du lietuviu — Saulius Simoliūnas ir Feliksas Motuzas, remėjų sąrašuose — Detroito Lietuvių Organizacijų Centras, Lietuvių Tautinė Sandara ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo II Kongresas. Rengėjai prašo lietuvių gausiai dalyvauti, nes konferencijoje bus svarstomi etninės grupės reikšmingi klausimai. Galimas dalykas, bus paliestas ir lietuvių kalbos įvedimas augstesniosios mokyklose bei universitetuose. Federacinės valdžios politiką etninių studijų reikalui nušvies JAV švietimo, sveikatos ir gerovės sekr. Elliot Richardson. Gegužės 20, šeštadienį, 3.20 v. p. p., McGregor Memorial Conference Centre D salėje pranešimą apie pasaulio lietuvių jaunimo II kongresą padarys rengėjų komiteto pirm. Romas Sakadolskis.

ISTORIJOS DRAUGIJOS pirm. dr. J. Jakštas Čikagoje įvykusiame susirinkime padarė platų pranešimą apie Gediminaičių dinastiją ryšium su Zigmonto Augusto mirties 400 metų sukaktim, kuri iš tikrųjų buvo šios dinastijos pabaiga. Pranešėjas nemažą dėmesį skyrė dinastijos pradininko Gedimino kilmėi, paliesdamas kryžiuočių, rusų ir lietuvių sukurias legendas. Tose legendose kryžiuočiai Gediminą kildino iš Vytenio arklaininko, rusai — Smolensko rusų, lietuviai — Romos didikų Kolono giminės. Dr. J. Jakštas atmetė ir dabartinį kaikiurių gudų istorikų teigimą, kad Gediminaičiai yra gudų giminės. Gediminas buvo lietuvis.

SOL. VITAS GRUZDIS, operetinis tenoras iš Niujorko, Baltimorės vokiečių surengtame koncerte dainavo arijas iš F. Lehoro operetės "Das Land des Leachels", G. Pucini operos "La Rondine" ir A. Boito operos "Mefistofelis".

OKUPUOTOJŲ LIETUVOJ

LIETUVIŲ KALBOS terminologijos klausimams buvo skirtas Lietuvos Mokslų Akademijos ir lietuvių kalbos instituto terminologijos tarybos pasitarimas Vilniuje. Pranešimus skaitė: apie terminologinio darbo dabartinę būklę ir jo perspektyvas — filologijos mokslų kandidatas J. Krupa, apie sąvokų analizę terminologiniame darbe — filosofijos mokslų daktaras prof. R. Plečkaitis, apie medicinos terminologijos problemas — medicinos mokslų daktaras prof. S. Pavilonis, apie mokslo ir technikos žodžių darybą — filologijos mokslų kandidatas S. Keinys, apie tarptautinių ir lietuviškų žodžių sinonimiką terminijoje — lietuvių kalbos ir literatūros instituto mokslinis bendradarbis J. Klimavičius.

VARSUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOJ įvykusioje parodoje buvo išstatyta apie 500 Lietuvos mokslinių knygų. Didžiausio lankytųjį dėmesio susilaukė lenkų ir lietuvių kalbomis išleistas A. Mickievičiaus Kau-nės skaitytų paskaitų santrauka, M. K. Čiurlionio ciklo "Pasaulio sutvėrimas" albumas, nes šie jo darbai yra sukurti Varšuvoje 1905 m. Lenkų taipgi domino dail. S. Krasausko iliustracijų ciklas Sekspyro sonetams.

MASKVOS MENO DARBUTOJŲ namuose Beethoveno, Mocarto, Gounodo, Schuberto, Strausso, Verdi, Borodino, Rubinsteinio dainų ir operų arijų koncertą turėjo Vilniaus operos bosas Vincentas Kuprys, talkinamas Maskvos didžiojo teatro sol. Ninos Lebedevos ir akompaniatorės Gražinos Rucytės.

DAIL. MARCIS KATIULIŲS grafikos darbų ir piešinių parodą Kaune surengė M. K. Čiurlionio dailės muzėjus. Atidaryme žodį apie šios talentingos dailininkės trumpą ir tragišką gyvenimo kelią (nusižudė 1937 m.) tarė jos mokslo dienei draugė dail. Veronika Sleivyte ir buvęs bendradarbis M. K. Čiurlionio muzėjuje menotyrininkas Klemensas Čerbulėnas. Pluoštą velionies kūrinių muzėjui yra padovanojusi jos sesuo Eugenija. Paroda buvo skirta dail. M. Katiulės šešiasdešimtajam gimtadieniui.

VILNIAUS MOKYTOJŲ NAMUOSE pirmą koncertą vilniečiams turėjo Marcininkų miškų ūkio etnografinis ansamblis, suorganizuotas 1971 m. rudenį Juozas Averkos, meno vadovų — bibliotekininkės Ramutės Petrušytės ir mokytojos Joanos Sereičikienės. Talkinamas Lietuvos Mokslų Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros tautosakininkų, ansamblio pagrindinį dėmesį skiria senajai dūkų tautosakai — Marcininkų dainom, šokiams, papročiams. Vilniečiams labiausiai patiko rateliai "Ritėla", "Pakulinis maistas", kalendorinis žaidimas "Jašteras", ansamblio solistai atliko įlavimai ir dainos: Adolfo Korsako — "Bėkit, bareliai", Jievos Puočiausienės — "Karvelėli pilkuonėli", Marijos Smelevičienės — "Oi pucine", "Marijos Gaidienės — "Pjaukite, mergos". Koncerto salę puošė M. Gaidienės iš šiaudelių sukurta sietynai ir žvaigždės.

VILNIAUS TELEVIZIJOS STUDIJA suvaidino armėnų kilmės amerikiečių rašytojo William Saroyano pjesę "Mano širdis kalnuose", režisuota P. Bielskio. Pagrindinius vaidmenis atliko K. Kymantaitis, S. Jukna, V. Derkintis, A. Šurna, R. Karvelis, talkinai televizijoje debiutavusių vilniečių gimnazistų — R. Grigaičio ir G. Zalėno.

JUOZO KAROSO, seniausio lietuvių kompozitoriaus, romansų, dainų, harmonizuotų lietuvių liaudies dainų koncertas buvo surengtas Vilniaus filharmonijos salėje. Programą atliko Vilniaus operos solistai R. Tumalevičiūtė, V. Česas, Z. Varanavičienė ir V. Kuprys, Vilniaus radijo ir televizijos choras, vadovaujamas L. Abariaus. Akompanavo pianistės R. Karosaitė ir V. Vitaitė.

VILNIAUS GASTROLIAVO Prachos simfoninis orkestras, vadovaujamas Indracho Rogano, su pianiste Dagmara Balogova. Jo koncertų programoje buvo F. V. Mičos, S. Prokofjevo, A. Dvoržako, D. Kabalevskio, F. Sopeno ir kitų kompozitorių kūriniai. Svečiams iš Prachos nemažą priežiūrą pažiūrą dirigentė Margarita Dvarionaitė, bet juos gairia dirigentas Juozas Domarkas.

KAUNĖTIS MEDICINOS MOKSLŲ dr. P. Baubinas, traumatologijos ir ortopedijos specialistas, Maskvoj įvykusioje parodoje yra gavęs medali už pirmąjį savo išradimą — funkcinį įtvarą klubo sąnario atstatymui. Lietuvis išradimas jau naudojamas ne tik Lietuvoje, bet ir Maskvoje, o dabar bus išstatytas Poznanės tarptautinėje parodoje.

BLOOR—RUNNYMEDE, \$3.900 įmokėti, atskiras mūrinis 8 kambarių (du augštai) namas. Garažas ir įvaziavimas. Dvi virtuvės, alyva-vandenių šildymas. Arti visko.

JANE — BLOOR, \$28.900 prašoma kaina. 5-kių kambarių mūrinis vienaauštis (bungalow), įvaziavimas ir vieta garažui. Priedo dvi verandos, viena šildoma, kita ne. Tuojau galima užimti.

SWANSEA, \$6.900 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas, garažas ir įvaziavimas. Dvi virtuvės ir dvi prausyklos. Vandenių-alyva šildymas. Priedo vienas kambarys rūšyje. Arti visko.

BABY POINT, 10 kambarių dvibutis, du garažai, privatus įvaziavimas. Vandenių-alyva šildymas. Prašo \$10.000 įmokėti. Arti susisiekimo ir krautvių. Truputį apleistas.

BLOOR — JANE, 6 butų pastatas, 4 butai po du miegamuosius ir du butai po vieną. Vandenių-alyva šildymas. Apie \$12.000 metinių pajamų. Viena skola. Prašo bent \$30.000 įmokėti.

WESTON, naujesnės statybos, atskiras, mūrinis 8 kambarių namas. Dvi prausyklos, pilnai įrengtas rūšys. Privatus įvaziavimas ir garažas. Gražus, didelis kiemas.

ISLINGTON, 5 kambarių mūrinis vienaauštis (bungalow) su privačiu įvaziavimu ir garažu. Vandenių-alyva šildymas. Įrengtas rūšys. Arti Bloor požeminio. Prašo \$32.900.

ETOBICOKE, \$10.000 įmokėti, naujesnės statybos, 3-jų miegamųjų, vieno augšto plytinis namas su dvigubu garažu ir privačiu įvaziavimu. Kilimai, pilnai įrengtas rūšys.

Parūpiname lengvomis sąlygomis mortgicijus
B. SAKALAS. Tel. 762-8255

SPORTAS

SPORTAS VISUR

Profesionalinis futbolas įsitvirtina Šiaurės Amerikoje. Prieš dvi savaites Toronto Harmonie klube buvo suroštas priėmimas spaudos atstovams, kurio metu galima buvo susipažinti su Toronto Metros komandos žaidėjais ir vadovybe. Į šį priėmimą buvo pakviestas ir "Teviškės Žiburių" atstovas. Toronto Metros komanda sudaryta iš įvairių tautybių futbolininkų, tačiau jie visi kalba viena kalba, būtent, futbolo. Iš naujųjų žaidėjų verta stebėti anglą J. Fahy (6.2 ūgio), kuris efektingai žaidžia centrą. Taip pat minėtina pora naujai atvykusių portugalų — Jose Morais ir Miguel Perri-clion. Metros Toronto žais 10 rungtynių Varsity stadione. Gegužės 14 d. Metros, stebint gausiam būriui žiūrovų, pasiekė savo antrą pergalę prieš Dallas Tornado 1:0. Vientelę į jį įvertė J. Morais. Prieš tai Metros nugalėjo Miami Gatos 4:1. Metros dabar savo grupėje stovi I vietoje. Šį sekmadienį, gegužės 21 d., 2 v. p.p., Varsity stadione Metros žais su stipria St. Louis komanda. A. S.

Baltiečių stalo teniso pirmenybės. Gegužės 27 d. Toronte įvyks baltiečių stalo teniso pirmenybės Table Tennis Centre patalpose, 337 Spadina Ave. Individualiuose žaidimuose kviečiami dalyvauti visi lietuviai stalo tenisininkai. Komandinėms varžyboms sudarytos rinktinės vyrų — P. Kleivinas (Aušra), E. Vaičekas (Vyta), Vyta. Nasvytis (K. Zai-bas); moterų — V. Nešukaitė ir E. Sabaliauskaitė (Vyta).

SPORTAS LIETUVOJE

Ruošiamiesi Pabaltijio jaunųjų bokso pirmenybėms. Kauno boksininkai išbandė jėgas su Rygos boksininkais. Rungtis 12 jaunųjų ir 8 jaunųjų poros. Abiejose grupėse laimėjo kauniečiai: jaunieji 5:3 ir jaunučiai 7:5.4.5.

Jaunųjų lėkštelių šaudymo pirmenybės įvyko Maskvoje. Šiose pirmenybėse merginų klasėje vilnietė V. Marcinkevičiūtė laimėjo I v. numušusi 89 lėkšteles iš 100 kulniukų.

Vilniuje žaidė JAV olimpinę krepšinio rinktinę su Lietuvos rinktine. Laimėjo amerikiečiai 90:69.

Siauliuose lankėsi Leningrado boksininkai, kurie išbandė jėgas su šeiminkais. Laimėjo šiauliečiai 6:2.

Lietuvoje viešėjo Kubos krepšinin-kai, kurie žaidė čia trejas rungtynes. Jie nugalėjo Lietuvos jaunųjų rinktinę 82:73, Vilniaus Statybą 69:64 ir lygiomis sužaidė su Lietuvos rinktine 71:71. Lietuviai ilgą laiką pirmavo ir laimėjo pirmą puslaikį 45:37.

VYČIO ŽINIOS

V. Nešukaitė pietinės Ontario provincijos stalo teniso pirmenybėse laimėjo 3 pirmas vietas. Moterų vieneto baigėme į jį nugalėjo savo nuolatine priešininkę E. Sabaliauskaitę-Simerlį 3:1; poroje su seserim Flora į laimėjo moterų dvejetą ir taip pat laimėjo mišrų dvejetą. Jaunaisiu ir vyresniųjų mergaičių baigėme Glorija Nešukaitė pralaimėjo B. Plučaitė po 2:0.

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.
000 tonų į plastikinius maišus ir kartonines dėžes sudėtų atmatų. Kaikuriose vietovėse jau buvo kilęs sunkiai bepakeliamas kvapas. Dabar pirmiausia ištušinami parkai, o po to bus pradėtas reguliarus šiukšlių surinkimas gatvėse prie namų. Šio streiko dramoje torontiečių pagarbos nusipelnė vandentiekio ir kanalizacijos įrenginius aptarnavę 200 asmenų vadovaujantis štabas. Jie visą mėnesį praleido darbovietėse, kasdien dirbdami po 12 valandų, kad miestui nepritrūktų vandens ir kad neužsikimštų kanalizacija. Jų darbą sunkino aiškus streikininkų sabotazas — kaikiurių valymo įrenginių rūšių užliejimas srutomis, kurį tegalėjo atlikti gerai su vamzdžių sistema susipažinę asmenys. Toronto gaisrininkai kasnakt turėdavo užgesinti apie 30 šiukšlių padegimų miesto parkuose. Kaltė būdavo suverčiama vaikams, bet vėliau, streikui pasibaigus, niekas jų šiukšlių nepadeginėjo. "Vai-kais", matyt, buvo po \$3.57 į valandą gavę šiukšlių surinkėjai, sekantiem dvejim metams siekė 15% atlyginimo padidinimo ir įvairių priedų. Ontario parlamentas jau bagalia priimti provincinės valdžios 54.000 tarnautojų streiko teisę atimantį įstatymą. Algų padidinimas bus sprendžiamas privalomo arbitražu. Spaudoje pasigirsta vis daugiau balsų, kad tokio įstatymo reikia ir miestų darbininkams bei tarnautojams.

Kanada po ilgų pastangų įvedė savo 13.000 eskimų vardus ir pavardes. Lig šiol eskimai turėdavo tik vardus — Elnias, Medžiotojas, Žvejys, Žuvis, Ruonis ir pan. Juos jie keletą kartų keisdavo savo gyvenime. Iš tokių vardų nebuvo įmanoma nustatyti giminybės ryšių, o paš-tui neįveikiama problema suda-

Kanados stalo teniso pirmenybės įvyks Edmontone gegužės 20-21 d.d. Šiose pirmenybėse Ontario moterų komandai atstovaus 3 vytišės: V. Nešukaitė, E. Sabaliauskaitė ir F. Nešukaitė.

Tarpusavio golfo turnyras jau pradėtas praėjusį savaitgalį. Sezone atidarymo turnyre sužaista nemažai rungtynių. Prie šio turnyro prisijungė ir Aušros golfinkai. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Golfo sezono atidarymo turnyras, kurį tvarkė sekcijos vadovai A. Simanavičius, dr. S. Kazlauskas ir M. Slapšys, įvyko Hornby Tower aikštyne gegužės 13 d. Pirmuoju užbaigė Alg. Simanavičius su 80 smūgiu, P. Stauskas ir V. Ubeika su 85, V. Balsys 90, V. Pėteraitis ir Aug. Simanavičius 91, J. Balsys ir H. Stepa-lis 92. Su išlyginamais smūgiais I v. teko V. Pėteraičiui 68, II v. Alg. Simanavičiui 69, III v. Aug. Kuoliui ir P. Stauskui 70, IV v. V. Balsiui sn. ir H. Stepačiui 71, V v. V. Baliūniui, L. Radzevičiui ir R. Kymantui su 74 smūgiais. Labai gerai žaidė V. Si-minkevičius, po 9 skylių turėjęs 40, ir jo sūnus Antanas su 43, bet negalėjo pabaigti žaidimo. Specialias premijas laimėjo Alg. Simanavičius už toliausiai numuštą kamuoliuką, Aug. Simanavičius — už arčiausiai primestą kamuoliuką vienu smūgiu prie vėliavėlės ir J. Danaitis už pirmą kamuoliuko dviem smūgiais prie iš anksto nustatytų skylių.

Sekantis uždaras Aušros golfo turnyras bus birželio 11 d., 11 v.r., Pine Tree golfo aikštyne prie Barthurst ir Shepherd gatvių. Visų klubų žaidėjai kviečiami dalyvauti. Abiejų klubų žaidėjai gali įsijungti į "Round Robin" žaidimą, kuris truks visą vasarą. Smulkesnių informacijų kreiptis į R. Kymantą — 694-5755.

TAURO ŽINIOS

Medžiotojų-žalkautojų klubo Tauras ūkio sekcijos vadovai su keletu narių taisė kelią ūkyje, kad gegužės 20, 21 ir 22 dienomis atvykę nariai galėtų privažiuoti patogiai prie būklo. Valdya tikisi, kad visi dalyvaus pavasario darbų talkoj ir susirinkime, kuris įvyks sekmadienį, gegužės 21 d., 2 v.p.p. Atsivežkime darbai įrankius.

PROFESINIS FUTBOLAS VARSITY STADIJONE
sekmadienį, gegužės 21, 2 valandą po pietų

Vaikų futbolo diena. Pirmieji 2.000 jaunųjų gaus nemokamai suvenyrinius futbolus.
Bilietai:
pensininkams ir vaikams \$1.00, visiems kitiems — \$2.00, \$2.50; West Side rezerv. vietos — \$3.00. Bilietų kasa atidaryta nuo 12 v. Moterims bilietai nemokami visose Metro Trust įstaigose. Loterija pagal įėjimo bilietus.

JAUNIMO...

(Atkelta iš 1-mo psl.)
darbai: Dagio, L. Vilimo, H. Žmuidzinienės, K. Kolbos, A. Valeškos, Br. Jameikienės, V. Kasulio, V. A. Petravičiaus, R. Viesulo, Tel. Valiaus, J. K. Rač-kaus, R. Juškevičiaus, R. Ast-rausko, G. Valiūnienės, E. Do-cienės, J. Bakio. Netrukio ir liaudies meno dievukų. Pačia-me centre dominavo než. auto-rius V. Kazimieras — didelio formato paveikslas. Iš viso buvo išstatyti bene 44 darbai. Paroda buvo labai rimto lygio, nors šia lia žymiųjų meistrų buvo ir jau-nųjų kūrėjų. Žiūrovas galėjo gerėtis kūrybos įvairumu, ku-riame savita forma spindi vi-suotinės reikšmės religinis mo-tyvas. Tai, be kitko, rodo, kad lietuvių dailė yra atvira reli-giniam motyvui ir randa savitą kelią. Šia paroda galėjo pasigė-rėti ne tik suvažiavimo dalyviai, bet ir Toronto lietuvių visuome-nė, nes buvo atidaryta ir sekma-dienį. Parodos atidarymo žodį tarė dail. Tel. Valius, pristaty-damas religinę dailę kaip tautos kultūrinio lobyno dalį. DI. (b.d.)

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius. Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą. Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdamo hemorojų sutraukimas. Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokiu nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms cėlėms ir sužadina naujų audinių augimą. Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazelelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

Ateitininkų žinios

Wasagos stovyklos vadovų parinkimu ir programos sudarymu rūpinasi speciali komisija: K. Manglicas, L. Gustaitis, Eug. Girdauskas ir V. Kolyčius. Stovyklos ūkiniais ir finansiniais reikalais rūpinasi tėvų komitetas, kuriam pirmininkauja Z. Girdauskas.

Naujai išrinktoji vyr. moksleivių kuopos valdyba jau pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — L. Vaitiekūnaitė, vicepir. — Rūta Vaskevičiūtė, sekr. — Ramunė Stravinskaitė, soc. reikalams — Paulius Šungaila, korespondentė — Rasa Saulėnaitė, ižd. — Vida Juzukonytė, laikraščio red. — Dalia Vaskevičiūtė ir Sigita Dūdaitė.

Studentų ateitininkų sąjungos pavasariniai kursai įvyks Wasagoje Prisiškėliu par. stovyklavietėje gegužės 27-29 d. Suvažiavus studentai iš JAV ir Kanados.

Wasagos stovyklos metu šiais metais bus organizuojama ekskursija į Stratfordo Sekspyro festivalį, kur stovyklautojai turės progos pamatyti "As you like it".

MAS centro valdybos kadencija baigiasi šią vasarą. Šiuo metu Centro valdybą sudaro Toronto studentų grupė. Nauja centro valdyba bus renkama Dainavos stovyklos metu. Dainavos vyr. moksleivių stovykla prasidės birželio 18 d. ir pirmosios savaitės pabaigoje įvyks sąjungos suvažiavimas.

Skautų veikla

LS Sąjungos tarybos pirmininko pranešimu, Sv. Jurgio šventės proga į vyresniškumo laipsnius pakelti šie Toronto vadovai: v. s. laipsnį — K. Batūra; j. s. laipsnį — A. Biškevičienė ir Eug. Valiūnienė; j. ps. I. — B. Abromaitienė. Sveikiname.

Gegužės 13-14 d.d. Romuvoje lankėsi v.s. K. Batūra, s. v. Sendžikas ir K. Asevičius. Po žiemos stovyklavietės rasta tvarkoje ir privažiuoti jokių sunkumų nebėra.

Vyr. skautėm kandidatėms pašnekesi apie Lietuvos Bendruomenę skaitė vyr. sk. J. Ceponkutė gegužės 14 d. sueigoje.

Skautų vyčių ir vyr. skautių suvažiavimas šaukiamas gegužės 27-28 d.d. Klevelande. Norintieji vykti į registruojamą savose draugovėse. Priimami tie aktyvūs nariai-rės. Suvažiavimo tema "Žvilgsnis į ateitį". SĄSKRYDĮ globoja Klevelando "Neringos" ir "Pilenų" tantai. Vykstantiems patariamasi pasiminti miegamais ir pagalvėlėmis. Suvažiavime visą laiką bus dėvimos uniformos. Suvažiavimas laukia konkursinių rašinių tema "Simo Kudirkos auka — atnaujinta kovos dvasia". Geriausi rašiniai bus premijuojami.

Abi vilkiukų dr-ės renkas gegužės 22 d. 10 v.r., prie naujųjų Lietuvių namų; iš čia bus vykstama įskylauti. Č. S.

JAUNIMO...

(Atkelta iš 1-mo psl.)
darbai: Dagio, L. Vilimo, H. Žmuidzinienės, K. Kolbos, A. Valeškos, Br. Jameikienės, V. Kasulio, V. A. Petravičiaus, R. Viesulo, Tel. Valiaus, J. K. Rač-kaus, R. Juškevičiaus, R. Ast-rausko, G. Valiūnienės, E. Do-cienės, J. Bakio. Netrukio ir liaudies meno dievukų. Pačia-me centre dominavo než. auto-rius V. Kazimieras — didelio formato paveikslas. Iš viso buvo išstatyti bene 44 darbai. Paroda buvo labai rimto lygio, nors šia lia žymiųjų meistrų buvo ir jau-nųjų kūrėjų. Žiūrovas galėjo gerėtis kūrybos įvairumu, ku-riame savita forma spindi vi-suotinės reikšmės religinis mo-tyvas. Tai, be kitko, rodo, kad lietuvių dailė yra atvira reli-giniam motyvui ir randa savitą kelią. Šia paroda galėjo pasigė-rėti ne tik suvažiavimo dalyviai, bet ir Toronto lietuvių visuome-nė, nes buvo atidaryta ir sekma-dienį. Parodos atidarymo žodį tarė dail. Tel. Valius, pristaty-damas religinę dailę kaip tautos kultūrinio lobyno dalį. DI. (b.d.)

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galia sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius. Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą. Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdamo hemorojų sutraukimas. Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo tokiu nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms cėlėms ir sužadina naujų audinių augimą. Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazelelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narių.

Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

HIGH PARK AVE. — BLOOR, apie \$5.000 įmokėti, puikus 6 kambarių atskiras namas, graži moderni virtuvė, prausyklos pirmame ir antrame augšte, vandenių-alyva šildymas, kilimai ir kt.

KINGSWAY — PRINCE EDWARD, puikus 6 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, graži moderni virtuvė, šalia pristatytas garažas su privačiu įvaziavimu, arti susisiekimo, skubus pardavimas, gražus kiemas.

INDIAN RD. — DUNDAS, 7 kambarių atskiras namas, 2 virtuvės, alyva šildymas, apie \$6.000 įmokėti ir viena atvira skola 10-čiai metui.

BLOOR — DUNDAS, 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės, vandenių-alyva šildymas, garažas su privačiu įvaziavimu, puiki nuomojimui vieta, netoli Bloor, apie \$10.000 įmokėti ir viena atvira skola 10-čiai metui.

ORIGINALUS TRIBUTIS, maždaug 10 metų senumo: dideli gražūs butai su balkonais, \$7.200 nuomos, \$10.000 įmokėti, skubus pardavimas.

SWANSEA, puikus liuksusinis vos keletos metų senumo dvibutis, užbaigtas rūšys, garažai prie namo, \$15.000-20.000 įmokėti. Didelis pasirinkimas vienaauščių (bungalow)

Al. Garbenis, arba Pr. Kerberis,

namų tel. HU 9-1543 namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus

SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA IMA

5½% už depozitus 6% už šėrus (numatoma) 8% už asm. paskolas

6% už šėrus (numatoma) 6% už taupymo s-tas 6¼% už 1 m. term. dep. 8¼% už mortgicijus

6¼% už 2 m. term. dep. 8¼% už mortgicijus

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaujų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

WESTON RD., \$15.000 įmokėti, plytinis namas, 6 kambarių, šoninis įvaziavimas, garažas, naujai išdekoruotas, 13 metų atviras mortgicijus. Prašoma kaina \$19.900.

BLOOR — OSSINGTON, \$10.000 įmokėti, pirmą kartą parduodamas, atskiras, plytinis namas, 10 švesių kambarių, įvaziavimas, šildomas alyva, 1 mortgicijus.

DOVERCOURT — BLOOR, \$7.000 įmokėti, plytu, 14 kambarių tributis (triplex), šiltu vandenių šildomas, dvigubas garažas, vienas mortgicijus.

INDIAN RD. — BLOOR, \$7.000 įmokėti, plytinis, dviejų augštų namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvaziavimas, garažas, poilsio kambarys.

YONGE — BROOKDALE, \$6.000 įmokėti, vienaauštis (bungalow), 5 kambariai ir 2 užbaigti kambariai rūšyje, nauja šildymo krosnis, šoninis įvaziavimas.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4,

Telefonai: 534-8459; 233-5996

Turime krautvių, namų vasarviečių, viešbutių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus.

VYT. MORKIS, A. BLIUDZIUS

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilio remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuoti naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI

IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036

Hamiltono skyrius: 293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gaustite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelų, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. Tel. 533-4414

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

YOUNG a. BIGGIN Ltd. Realtor

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

SKAITYTOJAI PASISAKO

REIKIA SKILTIES ANGLŲ KALBA
A short treatise in defense of the English language

The very fact that these words are appearing in English may come as an unprecedented shock. Indeed, your initial reactions may consist of anger, suspicion, and indignation.

What right, you may ask, has a Lithuanian with a supposedly good working knowledge of the language, to digress from his use of that language in a newspaper which is the sole weekly publication of purely Lithuanian content in Toronto? Is this not a sign of the "Melting Pot", taking effect; the first sign of our expatriate culture's breakdown?

The answer is, that it is not through an attempt to dilute our culture, but rather, through an attempt to make it more effective in its aims that this article is appearing.

Let us look at the facts realistically; whether we wish to admit it or not, there is a significant segment of our population, which through no fault of its own, has no knowledge of the language.

What is the result? The individual realizes that he is not of English background, simply by his name, and yet has nothing to identify with. Inevitably, he is lost as an upholder of our culture and heritage.

Also there are, increasingly so, those who have married outside the Lithuanian sphere. Should their husband or wife have any interest in Lithuanian activities, the difficulty of learning the written word in later age provides a formidable barrier.

Often we ask ourselves why, as far as the world is concerned, we are considered as almost a nonentity. How can we expect to reach others when our current history is totally a blank as far as opinionated and

factual information in the English language is concerned?

I do not hold that the entire "TZ" should turn to English publication in the immediate, or even distant future. However, I do maintain that a regular English language column does have a legitimate claim to space in the newspaper.

If this article is published (which has by no means been guaranteed during its conception), it will perhaps give us a slightly more objective view on our problem of existence.

It has been, of necessity, a rather short treatise, and I should welcome, as I am sure "TZ" would, any and all letters discussing the pros and cons of English as a language to be used in the newspaper.

In summation, I restate that the purpose of such articles is to enlarge the scope of this newspaper's appeal, and as a result, draw more active participants into the struggle of maintaining our culture and society as a viable element in the modern world.

Antanas Šileika

Red. pastaba. Šis klausimas keltas jau ne pirmą kartą. Būtų gera, kad dėl jo pasisakytų ir kiti "TZ" skaitytojai — vyresnieji ir jaunesnieji.

* Sv. Kalisto kapas archeologų atrastas Romos miesto pakraštyje. Sv. Kalistas buvo 16-sis popiežius, vadovavęs Katalikų Bendrijai nuo 217 iki 222 metų. Prieš tapdamas popiežiumi jis buvo krikščioniškųjų Romos kapinių prižiūrėtoju. Todėl vienos tokios kapinės ir dabar vadinamos jo vardu, nors jis ten nepalaidotas. Jo kapas buvo surastas katakombose prie Vie Aurelia.

LONDON, ONTARIO

AUKOS VEIKLAI IR SALPAI. Vienas kitas tautietis, patyręs, kad Londono lietuvių "Tautos" bankelė per vienerius metus įnešė apie \$120.000, pastebi: "Ne tiek svarbu, kiek jie turi savo kišenę, bet kiek jie remia lietuvišką veiklą..." Ne paslaptis, kad Londonas priklauso pirmam puslūkiui geriausių Tautos Fondo ir Lietuvių Fondo aukotojų, dažnai pasiekia ir trečią vietą, o porcingai čia gyvenančių lietuvių skaičiai — beveik visada užima vieną pirmųjų vietų. Svarbiausias lietuviškos veiklos rėmėjas — Londono lėšų teikimo skyrius yra paaukojęs lietuviškajam jaunimo veiklai ir parapijai remti daug tūkstančių dolerių. Jo nebuvo pamiršta nė pagalbos reikalingųjų šalpa.

Siuo momentu neturiu skaitlinių visam to skyriaus veiklos laikotarpui, bet šioji tokį vaidį galima susidaryti, paėmus kad ir trumpą laiką tarpą nuo 1972 m. sausio 1 d. ligi dabar. Per tą laiką skyrius pasiskyrė šias sumas: liutuanistinė mokykla — \$460, liutuanistinės mokyklos dvidešimtmečiui — \$100, Sv. Vincento paleičio organizacijai — \$25, lietuvių poilsio namams Vokietijoje — \$50, Vasario 16 gimnazijai — \$100, Salvation Army — \$25, lietuvių jaunimo kongresui — \$100, Windsor parapijai — \$100, Cancer Foundation — \$100, Madame Vanier Children's Services — \$50, Bunny Bunde — \$100, sporto klubui "Taurus" — \$250, "Tėviškės Ziburiai" — \$50, "Nepriklausomai Lietuvai" — \$25. Taip pat nutarta duoti jaunimo atstovams, vykstantiems į jaunimo kongresą, ligi \$150 ir apmokėti "Baltijos" ansamblio šokėjams kelionę autobusu į IV tautinių šokių šventę ligi \$800. Taigi visą paskirtą \$2.510. Be to, numatyta nemaža suma skautams ir kitiems, vykstantiems į vasaros stovyklas. Kai reikis paramos parapijai, tuo atveju irgi nebūna dviejų nuomonių.

Skyriui labai sėkmingai vadovauja jo valdyba: pirm, J. Butkus, skyriaus iniciatorė R. Bartkienė, kun. B. Pacevičius, p. Danilūnienė, Br. Misius, B. Eimantienė ir A. Kudirkė. Tikiau, kad jokie tolimesni komentarai šiuo atveju nereikalingi, nes patalpių duomenys per trumpą laiką mažoje apylinkėje surinkti ir išdailintų sumų atsako į visus klausimus.

D. E.

PADĖKA

1972 m. balandžio 15 d. buvo atšvęstas Londono "Baltijos" Ansamblio penkmetis. Rengėjams į talką atėjo labai daug žmonių: vieni aukomis, kiti darbu, treči — atsilankymu. Nuoširdus ačiū: p. Gražina Petruskienė už vakaro pravedimą; Bendruomenės valdybai — už sveikinimus ir dovaną — rankšluosčius, Katalikams moterims — už didžiulį gėlių krepšį (gėlės pasako daugiau nei žodžiai), Siluvos Marijos parapijai ir "Talkai" — už sveikinimus. Dėkojame už aukas: p. p. Aušrotams, Bartuliams, Brazlauskams, Butkams, Čegiams, Eimantams, Jokšams, Judickams, dr. A. Kaveckui, Kanapeckams, Navickams, Vikt. Naviekui, Paulionienėi, J. Petruskams, V. Petruskams, A. Pociams, dr. E. Puodžiūkiui, Stočkams, D. Švilpaitėi, Tumoms, Vyšniauskams. Ačiū už darbą ir aukas: p. p. Bersėnams, Chaiuskauskams, Dragūnėvičiams, L. Eimantams, Genčiams, Gudeliams, Juodgalviams, Miškinienėi, Narakienėi, kun. B. Pacevičiui, Ed. Petruskams, Petrašiūnams, Repšienėi, Slaučiūnams, A. Švilpai, St. Švilpai, Sn. Zabulioniams, Žiulpai. Taip pat ačiū visiems atsilankiusiems. Savo dalyvavimu jūs pagerbėte mūsų jaunimą, kuris tik per lietuvišką žodį, šokį ir dainą galės pajusti mūsų tautos kultūros lobius.

Londono "Baltijos" Ansamblio Tėvų Komitetas

RODNEY, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas, rengtas KLB Rodney apylinkės valdybos, įvyko balandžio 30 d. Rodney Community Hall salėje. Minėjimą pradėjo ir įvadinį pranešimą padarė apylinkės pirm. p. Gaidauskienė, kviesdama susirinkimo dalyvius pagerbti visas mirusias motinas atstojimu ir sugiedoti giesmę "Marija, Marija". Gražina Petruskienė iš Londono skaitė paskaitą. Ji gražiai nusakė motinos vaidmenį šeimoje, visuomenėje ir savoje tautoje. Liesdama mūsų tautybės išlaikymo problemą išeivijoje, ilgiau apstojosi prie lietuvių kalbos mokymosi ir jos vartojimo, ypač išryškindama gimtosios kalbos reikalingumą, skatino visus gerai ją išmokti, nesigėdyti ją vartoti ir didžiutis, nes mūsų kalba yra labai sena, skambi ir graži, labai vertinama visų kalbų mokslo žinovų. Lietuvių kalba nekluduoja, o tik padeda geriau išmokti ir kitas svetimas kalbas. Kadangi salėje buvo nemažas skaičius mūsų atžalų, kurie lanko gimnazijas ir universitetus, tai toks paskaitininkės įtaigojimas labai vertingas, nes su savo tėvų ar artimųjų skatinimu yra apsiėmę, apsiėmę ir nekreipia dėmesio. Meninę programą atliko Windsor mergaičių kvartetas "Aušra", Rodnės šeštadieninės mokyklos mokiniai ir tautinių šokių šokėjų grupė. "Aušros" kvartetas atliko di-

džiąją dalį visos programos, padainavo dešimtį dainų, kurios sužavėjo klausytojus. Ypač patiko "Nemunėlis", "Subatėlė" ir kt., už kurias publika smarkiai plojo ir prašė kartoti. Kvartete dainuoja: D. Kozulytė, R. Čerškutė, Tautkevičiūtė ir N. Giedriūnaitė. Vadovauja p. Tautkevičienė. Akordeonistas — A. Čerškis. Rodnės tautinių šokių šokėjų grupė, nors dar labai jauna, bet per trumpą laiką padarė didelę pažangą. Gerai pasako keletą šokių. Vadovauja V. Ignaitis. Šokius moko Gražina Ignaitytė ir Zita Rastapkevičiūtė. Akordeonu palydi Jonas Sarapnickas. Šeštadieninės mokyklės mokiniai sakė eilėrašius: "Kodėl" — L. Rastapkevičius, "Onutės rūpestis" — A. Ciparytė, "Našlaitės gegužė" — R. Narbutaitė. Savo kūrybą skaitė D. Gaidauskaitė. "Motule mano, širdedele mano", akordeonu grojo — A. Ciparytė, "Dovana motinai" S. Gaidauskaitė. "Pupučio dovana" skaitė Petras Jocius, "Mamytėm" montažėli atliko visi mokiniai. Šeštadieninės mokiniai paruošė mokyklą J. Statkevičius. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Dalyvavo didokas skaičius lietuvių iš kaimyninių vietovių: Windsor, Londono ir kitų. Džiugu, kad kaimynai taip gražiai bendrauja ir vieni kitus paremia ne tik dalyvaudami minėjime, bet ir padėdami atlikti programą. A. K.

SAULT ST. MARIE, ONTARIO

MOTINOS DIENOS minėjimas — gegužės 6 d. ukrainiečių salėje. Programą suplanavo apyl. v-bos narė R. Galinienė savo dukros Rūtos padėdama, ją atliko vien tik mūsų jauniosios atžalos. Visus programas atlikę sunku išvardinti, bet atrodo, kad žiūrovams daugiausia į akį krito dainininkės — Laima ir Rūta Motiejūnaitės, Zuzana Vanagaitė (kartu buvusi ir pranešėja) ir Irena Slyžytė. Abi Motiejūnaitės yra užaugusios mišrioje šeimoje ir lietuviškai nekalba, bet lietuviškai dainuoja nebologiau už kitas. Gražiai pasirodė ir jaunas 13 metų dainininkas — akordeonistas Kestutis Kantautas. Daug juoko sukėlė 4 metų Aleksandras Druskis ir 3 metų Stasys Druskis, kurie eilėrašius pie mikrofono buvo palydėti savo mamytės.

Po programos buvo vakarienė. Linksmoji dalis praėjo labai smagių nuotaikų ir buvo pertraukta loterijos, kurioje vienas įdomiausių fantų buvo anglų kalba Jurgio Gliuados knyga "Simas". Ją laimėjęs tautietis A. Vanagas pažadėjo knygą padovanoti vietinei bibliotekai ar dienraščiui "Sault Star". Apyl. valdybos pirm. Vincas Skaržinskas pranešė, kad mūsų kolonijai jaunimo kongresui paremti yra paskirta sumėli \$800 suma, kurios neįmanoma surinkti, o be tautiečių susirinkimo pritarimo iš apyl. valdybos išdo ne-

galima skirti daugiau kaip \$200. Nors šis klausimas paliko neišspręstas, bet reikia tikėtis, kad tokia pasiturtinti kolonija ir dar turinti valdybos išdo apie \$3400 nustatytą sumą surinks. Apyl. valdyba galėtų padaryti rinkliavą, o trūksta suma paimti iš apyl. valdybos išdo.

Korespondentas

RYAN & ODETTE LAIDOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO

• MODERNIAI ĮRENGTI • VESINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette, Morley D. Hogle — Directors

ISIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausia Amerikoje ir Europoje "JIB Haarfleege-Lotion" preparatas suvaliko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgauti natūralų plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių LEAD BLUE knygoje. JIB Medicine Ltg. 8 uncių 16 savaičių \$6.00. Piguus siųsti mūsų atstovams: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

373 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutarke rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- paripina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- paripina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atskviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

ROCHESTER, N. Y.

DAINU SVENTĖ. Gegužės 20, šeštadienį, 8 v. v., Sv. Jurgio lietuvių kat. parapijos salėje, 545 Hudson Ave., įvyks Hamiltono Aušros Vartų parapijos ir Rochesterio Liet. Bendruomenės chorų koncertas, šokiai ir kitos įdomybės. Maloniai laukiami Hamiltono ir Rochesterio lietuviai ne tik išgirsti reto koncerto, bet ir paviešėti bei pagyventi tarpusavius ryšius. Tai būtų graži JAV ir Kanados lietuvių bendravimo šventė, kurioje visus galvins lietuviška daina.

VAIKŲ CHORAS. Muzikės Nijolės Dėdinienės pastangomis suorganizuotas mergaičių ir berniukų choras. Repeticijos vyksta sekmadieniais po 11 v. pamaldų Sv. Jurgio liet. kat. parapijos salėje. Choriui vadovauja muz. N. Dėdinienė. Ji jau keletą metų savo namuose turį pianino klasę, kurią lanko 25 vaikai ir paaugliai.

JAUNIMO PIETŲS. Balandžio 30 d. jaunimo rengti pietūs pasižymėjo jaunumu. Pietų metu grojo inž. Kestutis Lapino jaunimo orkestras. Pelnas paskirtas jaunimo kongreso reikalams. Rochesterio lietuvių jaunimo komitetas jau baigia surinkti \$1,500 paskirtą duoklę.

PARAPIJOS ATEITIS. Sv. Jurgio lietuvių kat. parapijos naujieji vadovai Tėvai pranciškonai Bernardas Grauslys ir Augustinas Simanavičius parapijiečių buvo sutikti su maloniu dėmesiu. Balandžio 23 d. Tėvas B. Grauslys pirmajame savo žodyje į parapijiečius pažymėjo, kad parapija bus ir toliau lietuviška, kol bus lietuvių, reikalingų religinio ir tautinio patarnavimo. Neatsiradus pakankamam skaičiui lietuvių, ji gali būti išnykti, nes šalia yra 3 katalikų parapijos. Parapiją sudaro apie 250 šeimų. Aktyviai dalyvauja pusė parapijiečių. Tai maža parapija. Ji buvo suorganizuota prieš 60 metų senųjų lietuvių imigrantų. Dėkoji jiems, kurie dėdami centą prie cento šią parapiją įsteigė, išmokytojos skolas ir ją išlaikė. Šiandien savaitinės rinkliavos tokios pat (apie \$450), kaip buvo ir prieš 10 metų, nors šiuo metu viskas yra gerokai pabrangė. Parapijos salį ir mokyklos namas yra reikalingas remonto. Jis bus atliekamas savo įėjomis. Parapijos salės nuo pat pradžių tapo lietuvių įvairiausių pobūvių vieta. Ten yra 4 klasės mokyklos ir dvi erdvios salės, kuriose dabar vyksta liutuanistinės mokyklos pamokos, choro ir tautinių šokių repeticijos, įvairūs susirinkimai. Žemutinėje salėje yra ir spaudos kioskas, kuris veikia sekmadieniais. Vasario 2 d. mirus klebonui kun. Pranui Valiukevičiui, parapija laimingai pergyveno susidariusią krizę. Ją išgelbėjo Tėvai pranciškonai. Artimiausiu laiku bus šaukiamas parapijos visuotinis susirinkimas, kuriame bus išrinktas parapijos komitetas. Finansinė parapijos padėtis šiuo metu yra sunki. Užsilikusioms remontų ir einamųjų reikalų sąskaitoms padengti vyskupija parapijai paskolino neribotam laikui \$8,000 iš 4 1/2%. Parapijos ekonomo pareigas eina T. Augustinas. "Legalinė parapijos valdžia", kaip skelbiama parapijos biuletenyje, sudaryta iš vietos vyskupo, generalinio vikaro, klebono ir dviejų paskirtų parapijos atstovų — Jurgio Jankaus ir Prano Mockevičiaus.

VASARIO 16 MINĖJIMO metu surinkta aukų \$1,225.21. Aukos pasiskirstytos: ALTAI \$1,000, LB \$150 ir Rezoliucijos Remti Komitetui — \$5 (aukotojo nurodymu). sb.

Notaras

A. Liūdžius, B.L.,

47 Howard Park Ave.

(Toronto-Dominion Bank pastatas)

Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu 537-1708

7 psl. • Tėviškės Ziburiai • 1972. V. 18 — Nr. 20 (1163)

ŠYPSENOS

Gerai ir blogai

- Susitiko du seniai nesimatę draugai.
- Kur buvai prapuolęs?
- Vedžiau.
- O, tai puiku!
- Ne, žmona labai blogo būdo.
- O, tai blogai!
- Ne, ji labai turtinga.
- O, tai puiku!
- Ne, visas turtas tik jos vardu.
- O, tai blogai!
- Ne, ji man užrašė savo gražų namą.
- O, tai puiku!
- Ne, namas pereitį savaitę sudegė.
- O, tai blogai!
- Ne, ji tuo laiku buvo namie...

• Pelė ir patamsyje į spąstus kelią susiranda.

Telefoninės piršybės

- Alio! Kas čia kalba? Marytė?
- Taip, Marytė.
- Aš labai nedrįstu, tai telefonu pasinaudoju... Marytė, aš tave labai, labai myliu ir noriu paklausti vieno dalyko.
- Prašau, klausk.
- Ar nesutiktum būti mano žmona?
- Sutinku, mielai sutinku!
- Beje, o kas čia kalba?

Drangas neprigirdi

Garsus aktorius Gemier senatvėje beveik visai apkurto, tačiau labai tai slėpė. Kartą jis su savo draugu buvo priimtas valstybininko Herrioto. Pasveikinus jį, tarė: — Malonėkite kalbėti garsiai, nes mano draugas gerokai neprigirdi...

Iš bosų ir mezzosopranų

Lietuvos operos primadona Vince Jonuškaitė, minėdama savo 70 m. amžiaus sukaktį, spaudos atstovui Vytautui Alseikai pasakojo, kad ji į sceną išėjusi turėdama devynerius metus. Tai būtų 1910 m., kai ji "Genovaitėje" vaidinusi Benuko vaidmenį. Subačiūje pas vargonininką Baltrušaitį Jonuškaitė pradėjusi muzikos studijas. "Paklausti, kokių balsų dainuodavau?" — "Bosų" — atsakė Jonuškaitė. "Lietuvių Dienos", 1972. I.

• Yra žmonių, kurie mano, kad bus šviesiau, jeigu žvakę uždegsi iš abiejų galų.
Parinko Pr. Alš.

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON:

(PRIE 6-POINTS, ARTI KIPLING AVE.)

Frank Barauskas

REALTOR

231-6226

Frank Barauskas

Insurance Agency Limited

231-2661

Gerardas Balčiūnas

Advokatas (barrister, solicitor)

233-9632

AUTOMASINŲ PAGRINDINIS PATIKRINIMAS ir SUTAI-SYMAS, GREITAS ir SAŽININGAS PATARNAVIMAS.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE.
(tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRISKŲ IR JAUNIMO

MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION

Tel. 532-7733

TV-HI-FI

Taisom ir parduodam prietaisus kalmom televizijos priimtuvus — paprastus ir spalvotus, keičiam senus — į naujus

1613 DUNDAS Street West

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbailis

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O. Wiktorja BUKOWSKA, R.O. 274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadien-

iais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

DR. V. J. MEILUVIENE

DANTŲ GYDYTOJA

184 ELLIS AVE

(prie Queensway)

Tel. 762-1009.

Priima pacientus pagal susitarimą.

Medus - reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas

Induose ar koriuose. Iš bityno:

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos: nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDŽIOS PRIPAZINTAS PLOMBERIS,

ATLIEKA ĮVARIUS VAMZDŲ IR APSILŪYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminister Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

INSURANCE

DUDA

769-4612

2231 Bloor Street W.

BALIO MASKELIŪNO

DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

2483 LAKESHORE BLVD. W., TORONTO 14, ONT.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDA — LUNA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIZIKAS ALFA RADIO & TV

• P

PADEKIME MŪSŲ JAUNIMUI- REMKIME PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ!

TORONTO

Sv. Jono Kr. par. žinios

Iš Toronto arkivyskupijos gavus parapijai pageldaujamą globą, parapijos persikėlimo procesas perėina į naują fazę. Gegužės 28, sekmadienį, 3 v.p.p., kapinių lankymo proga bus prasta žemės statybos vietoje. Naujoji vieta paskirstoma į dvi savarankiškas nuosavybes. Ant parapijos žemės, kuri užims apie vieną akėrį, bus statoma bažnyčia ir klebonija. Likusioji žemė, kapinės ir Gerojo Ganytojo stovyklavietė Springhurst'e įregistruojama Ontario provincijoje kaip "Lithuanian Foundation Anapilis" — Lietuvių sodyba Anapilis. Ši lietuviška korporacija bus artimi susijusi su Sv. Jono Kr. parapija, bet liks visam laikui savarankiška lietuviška institucija. Statyba prasidės galutinai paruošus detalinius planus ir parinkus rangovą. Dar prieš gegužės 28 d. bus pervažiuojama par. taryba. Lietuviškąją korporaciją administruos penki tarybos nariai, o prie parapijos iš jaunimo sudaromas komitetas. Ateityje apie lietuviškąją sodybą Anapilis informacija bus teikiama atskirai.

— Šį sekmadienį — Sekminės; 11 v. pamaldos bus ir Springhurst'e įgojo savaitgalio proga.

— Praėjusį sekmadienį par. bažnyčioje užbaigtos 12 v. pamaldos. Vasaros metu par. bažnyčioje pamaldos bus tik 10 ir 11 v.

— Gegužės 13 d. iš par. bažnyčios liet. kapinės palaidotas a.a. Juozas Visockis. Velionies žmonai, broliui ir visiems giminėms nuosirdi užuojauta.

— Uoliai kat. moterų draugijos narių Bronė Manglicienė, staiga susirgusi, linkime Auščiūsojo palaimos ir sveikatos.

— Mirus a.a. Teresė Alfredai Tamaliūte, sulaukusiai vos 13 m. amžiaus, jos tėvelius Olga ir Alfredą Tamaliūčius didžiojo bandymo valandose nuosirdžiai užjaučiame.

— Pamaldos: šį trečiadienį, 7.30 v.r., už J. ir E. Girėnų motinas; šeštadienį, 7.30 v.r., už a.a. Joną Cirušį, 8 v.r., už a.a. Oną Vanagienę; 11 ir 5 val. p. p. vestuvių pamaldos. Sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Oną Piliavinę, 11 v. už a.a. Mykolą ir Stanislovą Jokubaičius. Pamaldos Springhurst'e — Kuklių šeimos intencija.

— "Birbynės" ansamblis jau dabar pradeda planuoti rudens veiklą. Reikalingi berniukai ir mergaitės. Kurie "Birbyneje" dar nedalyvauja, prašomi susirinkti penktadienį, birželio 26, L. V. Namuose, 57 Sylvan Ave., bendram pasikalbėjimui.

VIENTELE KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYVIMŲ SVEIKATOS KLINIKA. Igydymų natūralaus gydymo būdais — masažai, gydymai judesiais, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

NORIME ISSINUOMOTI visam sezonui 3 miegamųjų vasarnamį Springhurst vasarvietėje. Tel. 252-4998.

6 KAMBARŲ VIENAAUGSTIS (si-dle-split bungalow) Islington-Dundas rajono šaltinėje gatvėje. 3 minutes kėlio nuo Michael Power katalikų gimnazijos 10 minučių į Islington požeimio stotį. Gražus sklypas 50'x150'. Parduojami ir baldai. Smulkesnių informacijų teirautis: St. Dargis tel. 231-6226, Frank Barauskas, Realtor.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti B. Tarydviui tel. 767-4737.

ATLIEKU PATAISYMO ir kaminių mūrinimo darbus. Skambinti po 5 v.v. tel. 536-3456.

ISNUOMOJAMI DU KAMBARIAI, virtuvė ir prausykla III-čiame aukšte. Yra garažas. Skambinti tel. 762-4246.

ISNUOMOJAMI DU KAMBARIAI ir virtuvė su baldais arti požeimio traukinio dviem suaugusiems III-čiame aukšte. Yra garažas. Skambinti tel. 536-5470.

MORTGICIAI dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgicinius prausimo skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronto.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Pas mane galite gauti vartotų 2x4", durų, faneros. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS.

LIETUVIŠKA MAISTO GAMINIŲ KRAUTUVĖ
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 5-1258
Ivairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt. UŽSAKYMAI PRIIMAMI IR TELEFONU. NEMOKAMAS PRISTATYMAS

Linksmas studentų VAKARAS — mokslo metų užbaigimo šokiai!

SEMESTRI

Bus: bufetas, vaisės, orkestras, šokiai

Įėjimas — \$1.50

II PLJK atstovai

PADEKA

Mylimam vyrui ir tėvui mirus, nuosirdžiai dėkojame visiems mus užjautusiems gilaus skausmo valandose raštu ir žodžiu, aukojusiems šv. Mišias ir maldas už velionies sielą, prisidėjusiems aukomis, atsiuntusiems gėles, karsto nešėjams, prisidėjusiems visokia pagalba, dalyvavimu laidotuvių namuose, bažnyčioje ir palydėjimų į kapus.

Nuosirdžiai dėkojame Tėvui T. Degučiu, OFM, už Rožinį, maldas laidotuvių namuose, bažnyčioje ir tartus raminančius žodžius; kun. B. Jurksui už giedojimą bažnyčioje šv. Mišių metu, klebonui Tėvui Placidui, OFM, už palydėjimą į amžino poilsio vietą, J. Karpiui už tartą atsisveikinimo žodį kapinėse.

Žmona Ona Virbūnienė ir duktė Onutė

Mylimam vyrui

A + A

Juozui Visockiui
mirus, žmoną ADELĘ, broį JONĄ ir kitus gimes
bei artimuosius nuosirdžiai užjaučiame —

A. J. Karpiai

O. V. Šilėnai

KLK Kultūros Draugijos "Žiburiai" metinis narių susirinkimas — gegužės 24, trečiadienį, 7.30 v.v., salėje virš "T2" redakcijos patalpų. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Lietuvių kapinės tradicinės pamaldos įvyks gegužės 28, sekmadienį, 3 v.p.p. Po Mišių kankinių koplyčioje bus prasidės žemės naujoji vieta parapijos pastatams, o po to — šventinami naujai pastatyti paminklai. Naujiems paminklams pamatai išlieti: a.a. Aradvičiaus, Grimo, Siminkevičiaus, Baltrukonio, Gasputinės, Vosylių, Petraitienės, Gildžio, Norvaišos, Žiuko, Kl. Baliūno, Stančikienės, Girlevičiaus, Jonaičio, Narušienės, Kalinsko, Stankaus ir Zaslauško.

A. a. Viktoras Bričkus, dailininkas, 47 m., staigiai mirė gegužės 10 d. Meksikoje. Po eilės metų darbo vienoje Toronto gimnazijoje jis buvo gavęs vienerius metus atostogų ir išvyko su šeima Meksikon pasitobulinti savo srityje. Gavę vidurių ligą, kuri jį ir pakirto. Gyveno nedideliame miestelyje, kur medicinos pagalba sunkiai prieinama. Velionis paliko žmoną, mažą vaikutį, brolius — Aloyzą ir Juozą S. Amerikoj. Velionis numatytas palaidoti Toronte.

"Tėviškės Žiburių" metinis spaudo balius 1973 m. įvyks vasario 3 d.

Didelio torontiečių dėsio susilaukė "Varpo" pavasarinis koncertas, kuriame taip pat dalyvavo sol. J. Vaskevičius, "Gintaro" tautinių šokių grupė ir "Birbynės" ansamblis. Plačiau — sekančiame "T2" nr.

A. a. Teresė Tamaliūte, 13 m., mirė Willowdale, Ont. Velionė buvo 8 skyriaus mokinė, pasižymėjusi savo gabumais.

PADEKA

Nuosirdžiausią padėką reiškiame mūsų draugams ir bičiuliams už su-ruoštas mums įkurtuves, sveikinimus bei dovaną. Ypatingą padėką reiškiamie iniciatoriai p.p. B. S. Prapakams, A. V. Dobilams, A. A. Stungurams; taip pat — prisidėjusiems, dalyvavusiems ir nedalyvavusiems: O. J. Ažubaliams, G. J. Bacevičiams, V. L. Balešiams, J. Bilkiams, A. K. Cirušiams, O. P. Derliūnams, M. B. Genčiams, P. Kalėšinskiui, A. Laurinavičiams, J. K. Liutkams, I. H. Matušaičiams, O. V. Marcinkevičiams, Juditai Nieverglauskienai, A. K. Pajaujams, L. Paulauskieni, I. V. Pečiūliams, G. A. Slabosevičiams, B. Z. Stanuliams, A. Zimnickui, I. J. Žiurinskams.

Jūsų vaišingumas ir draugiškumas pasiliks mūsų neužmirštamais. Dėkingi — A. P. Kružikai

PADEKA

Noriu išreikšti nuosirdžią padėką advokatui Gerardui Balčiūnui už mano visu teisinį reikaly rūpestingą sutvarkymą. Jis niekada neatsisakė padėti, kai mane ištiko nelaimės bei vargai, ir savo pareigas atliko geriau, negu būtų buvę galima tikėtis iš kito teisininko. K. Gilman

"FINIS"

gegužės 26,

penktadienį,

7 val. vakaro,

Šv. Jono Kr.

PARAPIJOS SALĖJE

Motinos Diena ir mokyklos išleistuvės. Gegužės 14 d. Prisikėlimo salėje paminėta Motinos Diena ir iškilmingai užbaigti šeštadieninės mokyklos bei li-tuanistinio seminaro mokslo metai. Invokaciją sukalbėjo kun. J. Staškus, atidarymo žodį tarė LB Toronto pirm. J. Karpis. I šeštad. mokyklos abiturientus kreipėsi mokyklos vedėjas J. Andrulis, o liuanistinį seminarą baigusiems kalbėjo seminaro vedėjas Vyt. Taseckas, kviesdamas mokyklą baigusius į liuanistinį seminarą. Baigusiems pažymėjimus įteikė konsulas dr. J. Zmuidzinis su p. Nakrošienę ir p. Balsienę. Baigė 51 ir pirmą kartą vyravo berniukai. Seminarą baigusiems pažymėjimai buvo įteikti dr. J. Zmuidzino, Vyt. Tasecko ir Angelikos Sungailienės. Sveikino konsulas dr. J. Zmuidzinis, mokyklos tarybos pirm. kun. Pl. Barius, OFM, tėvų komiteto pirm. V. Stabačinskis ir auklėtojų vardu — L. Nakrošienė. Mokyklos dešimtukų vardu padėkos žodį tarė Aidai Vaidila, o liuanistinio seminaro baigusių vardu — Silvija Sarkaitė. Meninę programą pranešinėjo Eglė Josiukaitė. Labai gražų "Laiską motinai", parašytą dešimtokės Lilijos Zenkevičiūtės, skaitė Lina Vaitiekūnaitė. IX sk. mokiniai atliko montažą, paruostą mokytojų Vyt. Biretos, Gaila, kad jų balsai buvo silpni, ir salėje beveik nesigirdėjo. Eilėraščių "Motinai" padėklamavo mažoji Bernadeta Abromaitytė, o dešimtokai ir devintokai, vadovaujami Valės Balsienės, pašoko keletą tautinių šokių. Mokyklos choras, vadovaujamas Danutės Garbaliuskienės, padainavo 4 dainas. Paskutiniją "Oi tai dyvai" publika išprašė pakartoti. Programa baigta Tautos himnu. Vakare įvyko tradicinės mokytojų vaisės, kurias surengė tėvų komitetas, vadovaujamas B. Stabačinsko. Programai vadovavo mokykl. Algis Vaičiūnas, vienus kviesdamas, o kitiems neleidamas kalbėti. Be ankstyvėsios programoje suminėtojų, žodį tarė KLB krašto valdybos pirm. inž. E. Čuplinskas, švietimo kom. pirm. L. Tamošauskas ir kun. Petras Ažubalis. Visi reiškė savo dėkingumą mokytojams. Dalyvis

"Gintaras" sveikina savo šokėjus, baigusius dešimties metų lietuviškos mokyklos kursą: Akelaiytę Dainą, Balsį Tomą, Barzdžiūtę Dailą, Grigaliūnaitę Ramoną, Gildį Petrą, Jurevičiū Edmundą, Paškauską Raimundą, Rusinaitę Liudą, Saplį Ramuną ir Zubrickaitę Reginą. Kartu su jūsu tėveliais ir visa Toronto lietuvių bendruomene mes džiaugiamės jūsų pasiektais rezultatais ir linkime būti darbingais visose pasirinkto mokslo keliuose ateityje.

A. a. Juozas Visockis, 65 m., mirė gegužės 11 d. Our Lady of Mercy ligoninėje po ilgos ir sunkios operacijos. Palaidotas iš Sv. Jono Kr. par. bažnyčios liet. kapinėse. Velionis paliko žmoną, broį ir kitus gimes Lietuvoje. Gausus artimųjų būrys velionį lankė laidotuvių namuose ir dalyvavo laidotuvių.

Prof. Br. Kaslas Baltistikos konferencijos proga lankėsi "T. Z." redakcijoje. Konferencijoje jis pirminkinavo socialinių mokslų sekcijai. Šiuo metu jis profesorijauja Wilkes kolegijoje, Pensilvanijoje. Jo paruostas bei redaguotas 700 psl. dokumentinis veikalas anglų kalba apie sovietinę Lietuvos okupaciją ir aneksiją jau atiduotas spausdinti.

"DAINA" DEKOJA

Balandžio 15 d. įvykusiame "D." grupės ruoštame baliuje susitelkė daug tautinių ir aukotojų, nekalbant apie pačias dainaites. Fantus loterijai ir pinigines dovanas aukojė: Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinis ir ponis H. Zmuidzinienė, M. Valiulienė, J. Urbonas, A. Kvedarienė, I. Urbonavičienė, Z. Styrienė, S. Remeikaitė, S. Marijošienė, B. Salkuvienė, J. Poška, T. Zaleskienė, V. ir V. Kaminskai; M. Počenė \$10, Leonas Alekna \$10, po \$5: p. Pečiulienė ir V. Streitas. Žymiai tik tie aukotojai, kurių pinigine auka atėjo per kitą asmenį. Ypatingas dovanas paukojo St. Dervinienė, pasiūdama virš 50 stambių fantų, ir St. Valatkie-nė, paruostdama 50 porcijų bufetui. Prekybininkų aukos: J. Margis Drugstore, Mohawk Furniture, "Nidos" restoranas, Parkside Meat Market, Amber Draperies and Interiors. Vakar programoje svečius maloninauteikė balerina Nora Novogrodskytė, graikščiai pašokdama. Prizus už gražiausias sukleles laimėjo: I — Irena Zemaitienė dailininkės H. Zmuidzinienės paveikslą; II — Kristina Naruševičiūtė Margis Drugstore elektrinį veidrodį; III — Irena Turutienė didžiulę dėžę saldinių "Nidos" restorano; IV — Jieva Adomavičienė Zemaiteištes raštus, paukotes P. Jankaitienės. Pagalba šokiuose — K. Naruševičiūtė, V. Naruševičius ir V. Kulikauskas. Bartenderiai — J. Bakšys, p. Enzelis, J. Novogrodskis ir V. Dagilis. O. Indrelis — prie bilietų.

Mūsų nuosirdi padėką Norai Novogrodskytei už programos atlikimą, taip pat — visiems aukotojams ir tautininkams.

T. L. Moterų Šalpos Grupės "Daina" valdyba

MONTREAL

Aušros Vartų par. žinios

Mūsų parapijos bažnyčioje gegužinės pamaldos būna trečiadieniais ir penktadieniais 7.30 v. vakaro, sekmadieniais — tuoj po 11 v. Mišių.

Gegužės 20-28 d.d. yra organizuojamos specialios pamaldos Dievo Motinai Marijai Notre-Dame de Lourdes koplytėlėje, 430 est, rue Sainte-Catherine. Įvairios tautų grupės yra pakviestos dalyvauti: ispanai ir portugalai — sekmadienį, angliskai kalbą — pirmadienį, lenkai — antradienį, italai — trečiadienį, prancūziškai kalbą afrikiečiai — penktadienį, prancūziškai kalbą Europos ir Azijos gyventojai — šeštadienį. Lietuviams paskirtas ketvirtadienis, gegužės 25 d. Pamaldos prasidės 7.30 v. vak. Bus pamokslėlis, litanijos, Rožinis, giesmės ir Mišios. Viskas lietuviškai. Kviečiame abiejų Montrealio liet. parapijų tautiečius į šias pamaldas.

Simanas Petras Pukteris ruošiasi vesti Frances Sophie Szuskowski.

Gegužės 11 d. mirė Alfonsas Greibus. Palaidotas pirmadienį, gegužės 15. Mišios buvo 10 v. Velionies artimiesiems gili užuojauta.

Lituanistinį Montrealio mokyklą užbaigė šių mokslo metų darbas. Tikslų naujų metų mokslo pradžią bus paskelbta vėliau.

Užpraėjusį sekmadienį surinkta \$252.05.

Skaučių tuntas "Neringa" gegužės 13 d. Aušros Vartų salėje surengė skautorąmą, kuriai vadovavo viešnia iš Čikagos S. Traškaitė ir R. Lukoševičiūtė. Programa buvo įvairi, išradinga. Pasirodė paukštytės ir vyresnės skautės. Į dainavimą buvo įtraukta visa publika. Didelio įvertinimo sulaukė vyr. skaučių atlikas šokis "Gyvenimo ciklas", kuriam vadovavo iš-raiškos šokio mokytoja Birutė Nagienė. Arti pusę valandos už-

TORONTO, ONT.

Nelė ir Jonas Budriai gegužės 13 d. atšventė savo vedybinę sukaktį gausiame savo bičiulių būryje.

Radio programa "Tėvynės prisiminimai" iš CHIN stoties nuo gegužės 20 d. prailginama visu pusvalandžiui. Šeštadieniais ji bus girdima nuo 7 iki 8 v.v., ketvirtadieniais — 5.30 v. v. Banga — 101 FM. Programos vedėjas — J. R. Simanavičius.

Norintieji apdrausti iškvies-tus gimes paviešėti iš Lietuvos ir kitur gali kreiptis į Hospital Medical Care, 700 Bay St., Toronto. Tel. 364-4114.

Torontieškiai jaunimo kongreso atstovai rimtai ruošiasi dalyvauti pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Čikagoje. Tam buvo sukiesta speciali studijinė su-eiga. Be to, leisoms telkti jie ren-gia šokių vakarą gegužės 26 d. Sv. Jono Krikštytojo parapijos salėje.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.5%	Investacines	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	6.75%	Nemok. gyvybės apdr.	iki \$10,000
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.		už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienį; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 valandos. 3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirm., trečiad. ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio mėnesio 15 dienos iki rugsėjo mėnesio 15 dienos ir per visus ilguosius savaitgalius.

trukes su specialia garsų muzika išraiškos baletas pareikalavo keturių mėnesių intensyvaus darbo. M. Jurkienė surengė vaizdinių priemonių parodą. Po to buvo vaisės ir šokiai.

Sporto klubas "Tauras" gegužės 14 d. turėjo draugišką krepšinio rungtynes. Žaidė "žaliukai" prieš "mėlynuosius". Po pertraukos įvyko veteranų rungtynės prieš jaunius. Veteranai pralaimėjo 56-65. Buvo įteiktos taurės Gironiui ir Bunui, kurie iškovoję daugiausia taškų, žaisdami Montrealio lygos žaidynėse. L. Girinis-Norvaiša pabrėžė nuopelnus Romo Otto, kuris pora dešimtmečių dirba ir vadovauja sportininkams. Talkinant p. Celteriui, p. Brikienei ir p. Intininkui suurošė sportininkams vaisės.

Medžio šaknų skulptorius Pr. Baltuonis, po sėkmingos parodos Čikagoje, kurio organizavo žurnalas "Laiskai Lietuviams", pakviestas visam gegužės mėnesiui į Beverley meno galeriją. Joje išstatyta 15 Pr. Baltuonio kūrinių. Galerija priklauso menininkų draugijai.

LDK "Vytauto" klubas vieneriem metam išnuomotas J. Stankaičiui ir P. Menard. J.L.

Akademiniis Sambūris gegužės 12 d. surengė p. Jurgučių namuose lietuvių humoristikos vakarą, kurio programą paruošė ir jį atliko dr. H. Nagys.

"Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriai pakvietė Juozas Petrenas iš Niujorko. Jis lankėsi Montrealyje ir sutiko už poros savaitę perimti redagavimą. Naujasis "NL" redaktoriaus yra uteniškis, gimęs 1899 m. Lietuvoje dirbo įvairiuose laikraščiuose, redagavo "Dieną", "Dienos Naujienas", leido humoro laikraštį "Kultuvė", kurį laiką redagavo literatūros žurnalą "Keturi Vėjai". J. Petrenas reiškėsi ir kaip rašytojas Petro Tarulio pavarde. Yra parašęs apysakų rinkinį "Mėlynos kelnės" ir "Žirgeliai padėbėsiais". Nuo 1948 m. gyvena Brooklyne; dirbo socialistinio žurnalo "Darbas" kolektyve ir SLA centre, redaguodamas tos organizacijos laikraštį "Tėvynė".

Sol. G. Capkauskienė gegužės 5 d. Goethe Institute salėje dainavo Mocarto "Užburtojo fletio" vieną pagrindinių vaidmenų. Publika buvo labai gausi. Vietinė spauda solistės dainavimą gerai vertino.

Baltistikos konferencijoje iš Montrealio dalyvavo prof. Irena Pavilaniene-Stencelytė, dr. Ilo-na Gražytė ir R. E. Maziliauskas. Dr. I. Gražytė literatūros sekcijai kalbėjo apie V. Krėvės kūrybą. I. Pavilaniene dalyvavo lingvistikos sekcijoje. Ji pati yra slavistikos specialistė, studijavusi Lietuvoje, Prancūzijoje, JAV ir Kanadoje. Nuo 1960 m. dėsto rusų ir bažnytinę slavų kalbą McGill un-te. Šiuo metu ji eina lingvistikos skyriaus vedėjos pareigas. R. E. Maziliauskas domėjosi literatūros, socialinių, politinių mokslų ir kitom sekcijom.

Sol. E. Kardelienės muzikos studijos mokinių metinis koncertas bus birželio 17 d. Aušros Vartų par. salėje. Mokiniai uoliai rengia naują muzikinę programą lietuvių visumomėi.

"N. Lietuva" 1972. V. 3 nr. atspausdino Stasio Misiulio rašinį "Ar mums reikalinga tautinė Bažnyčia?" Jame autorius labai grubiai ir užgauliai niekina katalikus, jų ištikimimus, o jų kunigus vadina "nepakenciamomis aklipšėmis", išnaudotojais. Suminėti faktai apie kapines iškreipyti. Užsiupulamas kun. P. Ažubalis, Toronto lietuvių kapinių įsteigėjas, pastatomas vieno eilę su Čikagos Sv. Kazimiero kapinių antilietuviška administracija. Ešą Toronto tautiečiai kun. P. Ažubalį įtaria "sąmokslu". Bet tai juk grynas melas. Taipgi labai klaidinga informacija apie Vatikano laikyseną Sov. Sąjungos ir lietuvių atžvilgiu. Tokio šliuipinio pobūdžio rašinių lietuvių spaudoje retai bepasitaiko. Deja, dabartinis "NL" redakcinis kolektyvas rado reikalo grįžti į šliuipinius laikus ir pradėti niekinti savo tautiečius katalikus. Kad taip daro komunistinė spauda, suprantama, bet kad tokiu keliu pasuko "NL", tenka tik apgalvoti, nes tuo būdu atnaujinamas mūsų visuomenės kiršinimas religinėje srityje. Argi mūsų visuomenė arkoja lėšas tam, kad lietuviškioi spauda galėtų niekinti didžiosios daugumos ištikimimus ir jos pastangas tiek tautinėje, tiek religinėje srityje? Lė.